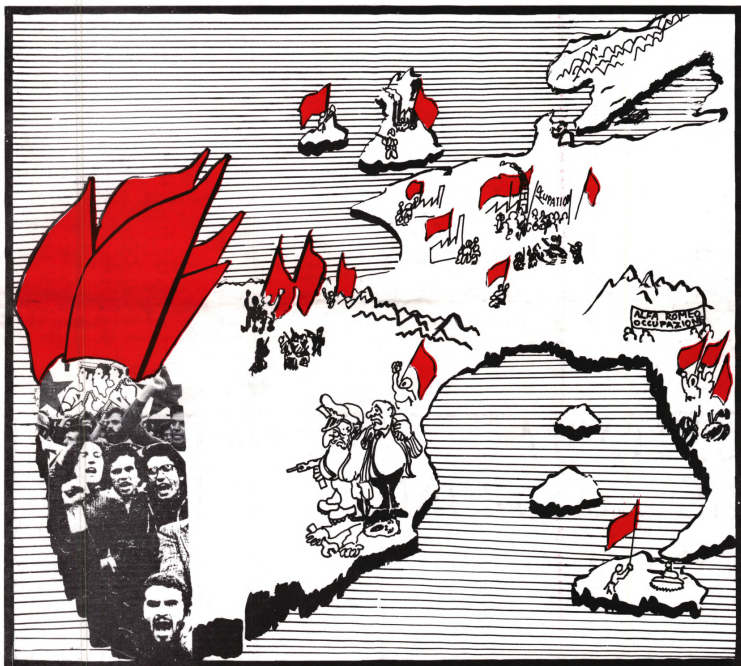

ARBETAR MAKT

NR 10-75

ÅRG 4 2kr

**PORTUGAL
& SPANIEN**

ARGENTINA

**RYSSLAND
1905**

**LÖNTAGAR-
FONDERNA**

PORTUGAL, SPANIEN OCH EUROPA

SOCIALISMEN PÅ DAGORDNINGEN

Vi skrev i våras på denna sida, i samband med Vietnamkrigets slut, att "de nationella befrielseörelsernas epok var till ända". Idag ser vi hur det politiska intresset koncentrerar sig till Europa. Detta är, det måste påpekas, en följd av verkliga sociala och ekonomiska betingelsers förändring, och inte enbart att "intresset för vad som händer långt borta minskar". Naturligtvis existerar det befrielsekamp runt om i världen, och den kommer att blossa upp på många ställen än, men tyngdpunkten i den internationella klasskampen har förflyttats till Europa.

Detta är inte heller enbart en geografisk förändring, utan en betydligt mer grundläggande. Medan kampen i Indokina stod mellan en ruttnande kapitalism/imperialism och en statsbyråkrati i vardande, så står kampen i Europa mellan kapitalism och socialism. Och för sig har detta varit fallet i över 100 år, men idag har vi en lika avgörande och viktig situation som efter både första och andra världskriget, om inte viktigare. Den sociala revolutionen ställs på dagordningen i Europa.

Att vi kan komma med detta påstående, beror på den utveckling vi sett på den iberiska halvön det senaste året, och för den delen i Europa i övrigt.

Att opinionen mot Francofascismen tagit sådan fart just nu, beror endast delvis på de just genomförda avrättningarna. Opinionstormen, såväl som det hårdnande motståndet inne i Spanien mot Franco har sin grund i att man nu kan skönja fascismens fall. Alla vänsterorganisationer i Spanien förbereder sig för att dra igång den sista striden. Signalen alla väntar på är den dag gubben Franco dör knall och fall eller är för orkeslös för att stå på balkong och vinka åt bönder som fått 75 kronor för att åka till Madrid och demonstrera, arbetare som kommanderats ut och förblindade borgare i Falangen.

Men det är naturligtvis inte Francos person som är avgörande för att motståndet tagit fart. Saker som den internationella ekonomiska krisen och de spanska kapitalisternas avsättnings-

problem pga utestängningen från EG är viktigare orsaker. Men den viktigaste orsaken är det portugisiska exemplets inflytande.

Därmed går vi över till något som idag måste bedömas som viktigare än situationen i Spanien, kampen i Portugal.

I Portugal går revolutionen vidare. I och med bildandet av FUR, den förenade revolutionära fronten, och SUV, enhetsorganisationen bland soldaterna, så har det revolutionära avartgardet enats organisatoriskt. Detta har inneburit ett uppsving för den revolutionära basorganiseringen på regementen, arbetsplatser och i bostadsområden i de olika kommittéerna. Men ännu idag ser vi inte annat än embryonala former av dubbelmakt, av rådsorganisation. De objektivt kontrarevolutionära krafterna har också börjat agera på allvar. Sedan den 6:e regeringens bildande har MFA och socialistpartiet, med kommunistpartiets stillatigande medgivande, gått till aktion mot den revolutionära vänstern. Stängningarna av ett par radiostationer var ett av de första exemplen på detta, och idag ser vi hur öppna konfrontationer mellan regeringstroga soldater och revolutionära soldater och arbetare äger rum. Portugal står på inbördeskrigets rand.

I detta läget är det viktigt att snabbt ena arbetarklassen, att rycka största möjliga del av klassen ur socialistpartiets och kommunistpartiets ideologiska och därmed organisatoriska grepp. Det fordrar en ytterst smidig politik från FURs sida, när man ska få med sig basen i socialist- och kommunistpartierna på ett revolutionärt program. I detta sammanhang är det viktigt att inte i sin vrede över socialistpartiets agerande, stöta ifrån sig dess bas, genom att utmåla "socialisterna" som reaktionärer, ja tom som fascister. Politiken måste istället gå ut på att ställa socialist- och kommunistpartiernas ledningar inför erbjudandet att delta i en utvidgad front. När dessa sedan inte gör detta, kan man i arbetarkommittéerna o dyl. få de socialistiska och kommunistiska arbetarna att bryta på de konkreta frågorna med sina partier.

Revolutionen i Portugal står och faller med enheten inom arbetarklassen, en enhet med vilken man kan erbjuda mellanskikt och bönder ett revolutionärt alternativ att sluta sig till. I Portugal kommer det inte att bli frågan om någon kupp, typ Chile, genom att man inte har någon armé att förlita sig på. En av revolutionens främsta garantier är de revolutionära soldaterna.

PORTUGAL OCH SPANIEN ...OCH PORTUGAL

Vi nämnde tidigare Portugals betydelse för utvecklingen inom Spanien - det portugisiska exemplets betydelse. Men utvecklingen är dialektisk. Även utvecklingen i Spanien har betydelse för revolutionens kraft i Portugal. Om ett inbördeskrig utbryter i Portugal, kommer knappast de "befrielsestyrkor", bestående av fd portugisiska fascister, som nu utbildas i Spanien att förhålla sig lugna. Spínola, som leder dem, kommer säkert att få bistånd från spanska "frivilliga", från arméenheter tom. Och å andra sidan, det som mest effektivt kan hindra ett sådant ingripande från Francofascismen är att den spanska arbetarklassen går till aktion i själva Spanien. Vi ser alltså hur läget i Portugal bereder väg för revolutionen i Spanien, och hur den spanska revolutionen är en förutsättning för att den portugisiska arbetarklassen och folket ska befrias från kapitalets diktatur, och för att en framtida dubbelmakt ska kunna utvecklas till arbetarmakt och socialism.

...OCH EUROPA

En revolution på hela den iberiska halvön, eller "bara" det faktum att arbetarklassen går till självständig aktion, och i handling ifrågasätter kapitalets herravälde, skulle få stora konsekvenser för klasskampen i Europa. På grund av kapitalismens kris, och därmed reformismens och de klassamarbetande kommunistpartiernas kris, har arbetarklassen, speciellt i Italien och Frankrike gått till självständig aktion. Arbetare ockuperar sina företag, stora militanta demonstrationer mot

arbetsköparväldet har hållits, allt större del av arbetarklassen blir medveten om sin historiska uppgift att krossa kapitalismen och upprätta socialismen. Om en del av Europa, som den iberiska halvön, med sina 50 miljoner människor förbereder sig för att bygga socialismen, så kommer säkerligen inte arbetarklassen i övriga Europa att förbli oberörd.

Men även borgarklassen är medveten om denna situation och dess utvecklings möjligheter. Dess traditionella politiska gren - de konservativa/kristligt demokratiska partierna - utökar sitt samarbete. Socialdemokratin, borgerlighetens näst sista försvall (fascismen är den sista) upprättar stöd-kommittéer och smugglar pengar runt om i Europa, när deras verksamhet inte finansieras av CIA. Klasskrafterna förbereder sig på den kommande konfrontationen.

VÅRA UPPGIFTER

I detta läge är det nödvändigt, att påpeka faran av att begränsa solidaritetsarbetet till enbart Spanien. Det kan tyckas angeläget att på sikt förbereda ett sådant arbete, att börja i tid. Det kan också vara lätt att rida på den opinion som uppstått, delvis genom massmedias ingripande. Naturligtvis stöder vi alla aktioner i solidaritet med den spanska, baskiska och katalanska befrielsekampen. Vi deltar i och uppmanar till organisation av solidaritetsarbetet för kampen mot Franci-fascismen.

Men idag är det risk att Portugal "glöms bort" i sammanhanget. Därför, och på grund av vad vi sagt om sambandet Portugal-Spanien, och det akuta läget i Portugal idag, anser vi det

vara nödvändigt att rikta den största kraften i det internationella solidaritetsarbetet mot Portugal i första hand. Men det gäller samtidigt, att i arbetet finna sådana metoder som möjliggör en sammankoppling av arbetet för den portugisiska revolutionen med kampen mot fascismen i Spanien i till exempel demonstrationer och kommittéer.

KASTA UT INKRÄKTARNA!

Läget i Angola har det senaste halvåret i massmedia, men även i viss maoistisk press, beskrivits som "kaotiskt", "svåröverblickbart", "tragiskt" osv. Det som då åsyftas är den kamp som förekommit mellan organisationerna MPLA, FNLA och UNITA. Dessa beskrivs oftast i borgar- och maoistpressen samtliga som befrielseorganisationer, som råkat i luven på varandra av politiska orsaker, eller också att dom konkurrerar om makten i ett framtida fritt Angola. Ibland framhålls också att orsaken till rivaliteten skulle vara det faktum att MPLA får stöd från Sovjet, UNITA från främst Sydafrika, FNLA från USA genom Zaire, samt att Kina har stött såväl FNLA som UNITA.

Vad är det då som skett och sker i Angola? Är läget oklart och förvirrat? Nej. För var och en som ger sig tid att sätta sig in i bakgrunden till dagens situation framstår läget fullständigt klart. MPLA bedriver en nationell befrielsekamp, och för en anti-imperialistisk och anti-kapitalistisk politik. MPLA arbetar för att upprätta "folkkommittéer" för befolkningens direkta administration av städer och byar. Man söker att utveckla grundläggande sociala inrättningar som skolor, sjukhus m.m. Man har också sökt

armé bedrivit en väpnad kamp mot den portugisiska imperialismen.

UNITA och FNLA är däremot uttryck för olika imperialistiska maktters försök att förbereda en nykolonial lösning i Angola. I samband med fascismens fall i Portugal och MPLAs snabba utsikter till en seger, ingrep från norr den amerikanska imperialismen i form av FNLA-trupper understödda av Zaires armé; i söder den rasistiska sydafrikanska regimen med egna och UNITA-trupper, och ockuperade stora landområden. En tid av strider och försök till fredliga uppgörelser mellan organisationerna följde, uppgörelser som bröts av FNLA och UNITA. Orsaken till Kinas stöd till FNLA och UNITA kan sökas i "supermaktperspektivet". Det har gällt att isolera Sovjet, och eftersom Sovjet stöder MPLA så....

Nu har MPLA i det närmaste lyckats kasta ut de imperialistiska inkräktarna. Den 11 november är planerad som

Angolas självständighetsdag, och målet är att tills dess helt ha befriat Angola från imperialismens täckorganisationer UNITA och FNLA. MPLAs seger och det fria Angola kommer att innebära ytterligare en spik i kapitalismens likkista.

VI NOTERAR

att i samband med Mozambiques självständighetsdag 25 juni i år, så var en hel rad befrielseörelser, organisationer och stater representerade vid festligheterna i Lorenzo Marques. Där var också ordföranden i det spanska kommunistpartiet, Santiago Carillo. Bland de nationsfanor som var hissade, fann han till sin vrede den rödgulröda Franco-fascismens nationella symbol. Han krävde att den omedelbart skulle halas, och att republikens rödgulröda skulle hissas. I detta läge ingrep Kinas representant och krävde att Francofanan skulle hissas igen...

Visserligen är Franco en konsekvent motståndare till Sovjet, vi kan ju påpeka hans meriter sen 30-talet, men ändå. Vad säger våra SKP-are och ärrare här...har ni något att säga över huvudtaget längre.....

ATT LÄSA

Afrika-bulletinen, utges av Afrika-grupperna. Pren. 6 nr för 12:- pg 13 69 00-8

För ett fritt Angola! Afrika-gruppernas skriftserie nr 4. Sätt in 3:50 över pg 85 93 22-0 (Stockholms Afrika-grupp) så får du den.

Vi hoppas att i nästa nummer av Arbetarmakt, i samband med Angolas självständighet, kunna komma med en längre redogörelse för kampen i

Tidningen ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt

Ärgång 4, nummer 10 1975

Ansvarig utgivare: Helena Bertilsson

Adress: Tidningen Arbetarmakt

Box 9028

102 71 Stockholm

Telefon: 08/68 46 79

Prenumeration för 12 nummer:

Vanlig prenumeration	30:-
Stödprenumeration	50:-
Garantprenumeration	100:-

Postgiro vid prenumeration: 38 13 00-3

Postgiro vid redovisning, 20 21 02-0

ombuds försäljning: 23 75 76-1

Postgiro till STÖDFONDEN: 23 75 76-1

Postgiro vid beställningar av äldre nummer och dyl.: 20 75 76-0

Tryck: AB Frinkipo Offsettryck, Stockholm oktober 1975

Detta nummer presslagt den 12 oktober 1975.

Manuskript och illustrationer till nästa nummer (11/75) ska vara redaktionen tillhanda senast 5 november.

Eftertryck medges endast med angivande av källan.

LÖNTAGARFONDERNA - KAPITALET S RÄDDNING?

ONSDAGEN DEN 27 AUGUSTI 1975 ÄR - OM VI SKA TRO BORGAR- OCH SOSSEPRESEN - ETT HISTORISKT DATUM I SVENSK EKONOMI OCH POLITIK.

DENNA DAG LÄT NÄMLIGEN RUDOLF MEIDNER, LO:S EKONOMISKA RÄDGIVARE, PRESENTERA SITT FÖRSLAG TILL EN NY FAKTOR I FÖRETAGENS KAPITALBILDNING - DE S K LÖNTAGARFONDERNA.

Ska vi tro borgar- och sossepressen är de här fonderna dödsstöten mot kapitalismen. Några sossar går t o m så långt att de påstår, att själva existensen av sådana här fonder är detsamma som "socialism".

Konsekvenserna av, och sanningen om, de här löntagarfonderna söker borgarna och sossarna förtiga.

Det faktum, att löntagarfonderna, som Meidner och LO tänkt sig dem, är ett vapen riktat mot arbetarklassen, och arbetarnas kamp och organisering, ser sossarna noggrant till att dölja.

Vårt svar på LO:s löntagarfonderremiss kan bara bli ett: Nej till klass-samarbete och löntagarfonder. Socialism (=Arbetarmakt) genom klasskamp! Avvisa sossarnas "socialism".

Om kritiken av fonderna

Vår kritik av sossarnas löntagarfonder har naturligtvis inte ett smack med borgarpressens klagovisor över SAP:s och LO:s "pányttfödda radikalism" att göra.

Vår inställning och kritik av löntagarfonderna formulerar vi utifrån vår situation som arbetare. Borgarna gör det utifrån sin situation som borgare.

Att inte LO och SAP uppmärksammat denna avgörande skillnad mellan vänsterns och borgarnas kritik av löntagarfonderna kan bara bero på en sak: sossarna är livrädda för att en majoritet av oss arbetare ska avisa deras nya invit till ett *utökat klassarbete*, och att vänsterns kritik av förslaget ska få allt fler arbetare att avslöja uppblåsthet och falskhet i sossarnas "pányttfödda radikalism".

Medan borgarna och borgarpressen ställer sig tveksamma till LO:s och SAP:s ärliga uppsåt, anklagar vi LO och SAP för klassarbete-klassförräderi. Vad LO- och SAP-ledningen försöker sig på är inget annat än att knyta upp oss arbetare till kapitalismen; vi ska bli medansvariga till vår egen utsugning.

I Metallarbetaren nr 40/75 publicerades en artikel om debatten angående löntagarfonderna som i klartext ger uttryck för socialdemokratiens och LO-ledningens syn på de här fonderna. Som en av de absolut mest bärande argumenten för tillkomsten av fonderna för Metallarbetaren fram: "Meidners förslag är just att företagen får bättre möjligheter att expandera. Fonderna bromsar inte på något sätt tillväxten." Nej, vi kunde just tro det. Förslaget om löntagarfonder har tillkommit som reformismens-socialdemokratiens förslag till att rädda kapitalismen. Löntagarfondernas uppfinnare, Meidner, understryker just detta i sin bok "Löntagarfonder". Han skriver där bl a: "Fondernas tillkomst kan bidra till att stabilisera förhållandena på den svenska arbetsmarknaden."

Jo jo, arbetarnas ökade kamp mot kapitalismen och dess rovdraft ska kväsa. Detta, hävdar vi, är en av de mest grundläggande utgångspunkterna för förslaget.

Men vi tänker inte låta oss kväsa, och inte heller låta oss bländas av den mytbildning och illusionspolitik som sossarna givit spridning åt i samband med debatten om löntagarfonderna.

Illusioner och dimridåer

Ska vi tro sosse- och fackföreningspressen kommer vi - löntagarna - att bli en alldeles kolossal maktfaktor i företagen genom löntagarfonderna. Någon "absolut makt" kommer det däremot inte att bli frågan om. Inte ens på sikt. Det har samtliga reformister, med Meidner själv i spetsen, givit ett klart och entydigt besked om.

På sin höjd tycks vår "makt" sträcka sig till att facket förvaltar mellan 10-40% av aktiekapitalet i de större företagen. Hur lång tid det kommer att ta innan facket når dom astronomiska maktbefogenheterna är svårt att säga om. Utgår vi från nuvarande bolagsvänliga skattesystem lär facket aldrig nå dithän. Genom mängder av avskrivningsmöjligheter lär nämligen inte bolagen redovisa några sådana vinstsiffror att det blir mer än några ynka korvören över åt löntagarfonderna. Löntagarfondernas tillväxttakt kommer arbetsköparna med lätthet att kunna reglera som dom

och rationalisera. Ja, varför inte genomföra lönesänkningar också?!

Vi anklagar socialdemokratin och fackföreningsrörelsen för att ge spridning åt de grövsta illusioner och dimridåer om man söker påstå att löntagarrepresentanter kommer att kunna föra någon radikalt annorlunda politik än övriga delar av -bolagsledningen.

Det är förbannat hyckleri att inte ge ett klart och entydigt svar om den saken redan idag.

Men okay. Vi ska inte hacka på sossarna för mycket om det här. Redan på det stadium löntagarfonderna befinner sig idag har sosse- och fackföreningspressen givit oss fingervisningar om vad makten ska användas till: "Makten ska användas till att trygga sysselsättningen, att göra arbetsmiljön bättre, att göra arbetslivet mänskligare."

Nej, det är inte Folkpartiets Helén som säger detta. Det är Metallarbetaren som tar till orda om den stora "revolutionen".

Vi kan inte underlåta oss tillfallet att kommentera uttalandet: säg den tänkande progressive kapitalist som är motståndare till Metallarbetarens revolution?

ALTERNATIVET ÄR ARBETARMAKT!

vill. Det säger något om taktiken och kraften i löntagarfonderna...

En annan alldeles makalös illusion som sosse- och fackföreningspressen sökt ge spridning åt är, att fackets intressen är liktydiga med våra, arbetarnas. Hur det ligger till med saken är vi övertygade om att varje klassmedveten arbetare själv kan ge besked om. En kort kommentar bara: Tror verkligen sosse- och fackföreningspressen att löntagarfondernas representanter har några reella möjligheter att föra en radikalt annorlunda politik än övriga delar av bolagsledningen?

Kommer det snarare inte att bli så att löntagarfondernas representanter kommer att tilldelas samma roll som bolagsledningen i övrigt? Med allt vad det innebär att effektivisera produktionen, bekämpa och krossa vilda strejker, sparka upprorsmakare

Fonderna ska rädda kapitalismen

Ju längre debatten om löntagarfonder pågår, desto klarare framstår syftet med dess tillkomst: den västeuropeiska kapitalismen har börjat stagnera. Rent oroväckande om vi ska tro borgar- och sossepressen. Utvecklingstakten går långsamt och ger inte önskvärd mängd profit.

Faktorer som är svåra att förutse och tackla sätter hela tiden käppar i hjulen för aktieägare och arbetsköpare. Och det viktigaste av allt, kanske: Idag är det så förbannat dyrt att göra nya investeringar (dvs hävda sig i konkurrensen) att en säkerhet måste skapas. Rollen som denna säkerhet kommer med all sannolikhet löntagarfonderna att få spela. I samhällsansvarets heliga namn är socialdemokratin och reformismen en

gång beredd att offra arbetarklassen vid profitens altare. An en gång ska arbetarklassen tvingas betala kapitalismens kriser

Det hela kan låta drastiskt, men sådan ser faktiskt verkligheten ut.

Vad händer nu?

Det har nu gått mer än 1,5 månad sedan Rudolf Meidner presenterade sitt förslag till löntagarfonder. Under den tiden har utredningstexten utsatts för följande granskning: alltså sedan onsdagen den 27 augusti valdes utredningstexten och dess förslag om i borgar- och sossepressen. Ibland med dom mest egendomliga och motsägelsefulla krumsprång. Under denna har dessutom LO mäktat med att arrangera ett blygsamt antal centrala och lokala konferenser, där utredningstexten, som det heter, synats och diskuterats.

Därefter, omkring slutet av september/början av oktober, är det meningen att utredningen ska ha börjat studeras och diskuteras av s k rådslagsgrupper ute på arbetsplatser. I dessa grupper - som, enligt LO:s egen utsaga, skall vara dom "tyngsta remissgrupperna" - skall ett svar på Meidner och LO:s "remissfrågor" formuleras.

Det är inte bara det att vi anser remissfrågorna vara styrda. Vi tillmäter inte själva remissvaren (som skall skickas till LO) någon större betydelse. Vårt eget och maximalt antal arbetares deltagande i studie och remissarbetet ser vi mer som ett ömplat tillfälle till att få igång diskussioner/studier har vår politik och vår syn på vad socialism är, absolut inget att förlora på.

En viktig anmärkning måste göras i likhet med remissarbetet kring § 32-utredningen: lägger sällan den lokala fackföreningsbyråkratin något större arbete på att verkligen få igång studierna. Samma fenomen som uppdagades i samband med § 32-utredningen - fackföreningarnas direkta ovilja att få igång verkligt omfattande och seriösa diskussioner/studier - kommer med största sannolikhet att upprepas.

Om remissfrågorna

Den, som inbillat sig att LO- SAP nu är ute efter att få igång en genomgripande och omfattande arbetardebatt om löntagarfondernas vara eller icke vara kan omedelbart avskrika sådana funderingar.

Det remisshäfte som LO nyligen givit ut, ger inget stöd för sådana förhoppningar. Som brukligt är i sådana här högtidliga sammanhang, är remissfrågorna skrivna på ett typiskt ledande sätt. Som frågeställaren, (Meidner och LO) vill att de utfrågade (dvs. vi) ska svara formulerar man frågorna.

De remissfrågor som LO och Meidner ställt är inte något annat än ett föräddiskt försök att kringgå själva den grundläggande frågeställningen i anslutningen till "löntagarfonderna"; vem ska inneha den reella makten över arbetet, och hur ska ett "löntagarvänligt" samhälle se ut? Ska/kan ett sådant samhälle vara kapitalistiskt (dvs. styras av arbetsköparnas strävan efter maximal profit) eller socialistiskt? Om det senare - hur ska i så fall den socialismen se ut? Som synes en massa viktiga frågeställningar att ta ställning till och diskutera.

Till verket, kamrater!

**NEJ TILL
LÖNTAGARFONDERNA!
STÖD
STRIDSFONDEN
PG. 65 360-0**

Portugal: REVOLUTIONÄR ENHET

FUR ("Den enade revolutionära fronten") bildades 25/8 1975 efter förhandlingar mellan sex portugisiska vänsterorganisationer: FSP, LCI, MES, LUAR, MDP/CDE, PCP och PRP-BR. PCP (det moskvatrogna KP) uteslöts/lämnade in efter ett tag.

Fronten försöker vara en motvikt till den socialdemokratiska reformismen, och en pådrivande kraft i "revolutionen". Fronten stödjer arbetarklassens egna organ, tex. arbetarråd, arbetarkommittéer och bostadsråd. Den försöker nå en samordning av dessa basorgan.

I detta nummer publicerar vi ett utdrag från den revolutionära soldatrörelsen SUV och utdrag ur manifestet från "Den enade revolutionära fronten" (FUR).

Varför?

SUV ("Enade soldater segrar") organiserar de soldater som är kritiska mot den styrande officersrörelsens alltmer tydliga borgerliga politik. Denna organisering är av oerhörd vikt för möjligheterna till arbetarklassens seger i den portugisiska revolutionen. Om SUV får den styrka den strävar efter, och utsikterna förefaller ljusa, omöjliggörs en kontrarevolutionär kupp av krigsmakten. Redan nu har arbetarfientliga aktioner stoppats genom kollektivt ordervägran på förhand där SUV är starkt. De viktigaste exemplen är "myterierna" på två regementen i Porto och soldaternas för-

svar av de arbetarstyrda radiostationerna. De revolutionära soldaternas löfte, att hjälpa till vid den beväpning av arbetarklassen som kommer att bli nödvändig i Portugal är av utomordentlig vikt. Ett stöd åt SUV är idag ett stöd åt den portugisiska revolutionen.

Fronten kan vara den kraft som möjliggör ett enande av arbetarklassen inför de kommande striderna. För det är den viktigaste uppgiften just nu i Portugal. Moskvakommunisterna och socialisterna har visat sig ur stånd att klara den uppgiften.

Det är just här vår tveksamhet till FUR ligger. Enligt en del uppgifter vi fått förefaller FUR ibland till att snarare stöta bort än organisera de arbetare som ännu sympatiserar med kommunistpartiet och socialistpartiet. Informationen är dock motsägelsefull.

Några allvarliga invändningar mot den plattform som de sex organisationerna enats kring har vi inte och så länge fronten visar sig handlingskraftig och för en i stora drag riktig politik kommer vi att ge den vårt politiska stöd, om än inte okritiskt.

Och den riktiga politiken i Portugal måste vara ett energiskt arbete för arbetarklassens självständiga organisering i demokratiska kommittéer och råd. Framgången för den portugisiska revolutionen är helt beroende av den styrka och enhet denna organisering får.

SUV:s appell

Vi, portugisiska arbetare, genomgår idag en särskilt svår stund i vår revolutionära kamp mot borgarklassen, kapitalismen och imperialismen.

Ett och ett halvt år efter den fascistiska diktaturens fall, fördubblar den kapitalistiska reaktionen sina attacker i fabrikena, på fälten, i bostadskvarter och kaserner. Än utnyttjar den förledande demagogi, än utnyttjar den öppet terroristiskt våld, men målsättningen är alltid densamma: Att hindra att alliansen mellan arbetare, bönder, soldater och matrosar gör framsteg och leder till uppsättandet av en arbetarmakt; att till varje pris förhindra att de klassprivilegier de uppnått genom förtryck och utslagning avskaffas; att undvika att de försvinner som härskande klass.

Borgarklassen och kapitalisterna har ännu mäktiga vapen till sitt förfogande. Två av dem är särskilt hotande om vi inte kan bekämpa dem i tid. Det första är vår oenighet, vår oförmåga att genomföra vår självständiga offensiv på en verklig klassgrundval. Flera gånger har vi gjort denna eftergift åt klassfienden, särskilt genom att underordna vår kamp alliansen med MFA, en officersrörelse vars motsättningar och tveksamheter har gjort att viktiga delar av befolkningen - särskilt på landsbygden - lämnat oss och är fiendliga mot oss. Det har också

lett till att flera kämpar i våra led demoraliserats och förlamats inför den reaktionära offensiven inom och utanför kasernerna.

Vi bör möta denna fara med vår klassorganisering. Så kan vi krossa den militaristiska hierarkin och överallt utmana den borgerliga statsapparats makt, som armén är en integrerad del av. Bildandet av SUV ("Enade soldater segrar") och den demonstration som SUV och sammankallade i Porto 10 september utgör redan ett viktigt steg i denna riktning, särskilt om man betänker att detta imponerande motdrag av 50.000 arbetare - bland dem 1.500 uniformerade soldater och matrosar trots det ökade militaristiska förtrycket - kom till stånd i en region som är centrum för den terroristiska offensiven och den reaktionära demagogin.

Det andra mäktiga vapen som våra klassfiender förfogar över är utan tveivel det viktiga internationella stöd de har. Detta är frukten av den intressegemenskap som förenar utsågarna i hela världen. Historien har nyligen visat oss den fruktansvärda styrkan hos detta vapen, denna kontrarevolutionära potential. Det åligger oss, Europas arbetare, att avgöra formerna för den strid som bara kan växa fram ur vår klasssolidaritet, genom att våra nationella strider förenas i en enda kamp i internationell skala, för att varje angrepp från imperialismen ska möta det svar den förtjänar: hela den internationella arbetarrörelsens oförstörbara kraft.

Idag Portugal, imorgon Spanien, Frankrike, Italien osv - svåra strider närmar sig. Mot den gemensamma fienden är vår ömsesidiga solidaritet viktig och nödvändig; vi vänder oss därför till er.

LEVE DEN MILITANTA OCH KAMPANDE PROLETÄR INTERNATIONALISMEN!

PORTUGAL SKA INTE BLI EUROPAS CHILE!

ARBETARE, BÖNDER, SOLDATER OCH MATROSER, ENADE SKA VI SEGRA! SUV, 12 september 1975

I FUR:s plattform står förkortningen ADU för "delegatsförsamlingar i de militära enheterna".

I FUR ingår:

FSP (Socialistiska folkfronten) är en utbrytning ur Socialistpartiet PS. Liten men starkt centraliserad och disciplinerad organisation. Måter den politiska "pyttan" i militans. Ju militanter desto bättre. Har deltagit, tillsammans med andra vänsterorganisationer, i olika ockupationer. Fick ca. 7 000 röster i valet.

LCI (Internationalistiska kommunistiska förbundet) är en relativt nybildad grupp. Är den "ledande" trotskistorganisationen, broderorganisation till 4:e Internationalen. Vill bilda en proletär enhetsfront med alla "arbetarpartier". Lyckades kamma hem ca. 10 000 röster i valet, våren -75. Ger bl.a. ut tidningen Luta Proletária.

LUAR (Förbundet för en enad revolutionär aktion) Revolutionär aktionsgrupp från tiden före april 1974. Sysslade då med bankrån och andra väpnade aktioner. Saknar ännu ett enhetligt program för det socialistiska samhället och vägen dit. Sysslar idag med bl.a. husockupationer och sjukvårdsinrättningar. Har vissa rådskommunistiska drag. Samarbetar med FSP. Är beväpnade. Ställde av ideologiska skäl inte upp i valet.

MDP/CDE (Demokratiska folk-rörelsen). Motståndsrörelse från fascisttiden. Är numera dominerad av PCP efter att PS lämnat fronten. Börjar dock agera mer och mer självständigt i förhållande till PCP. Samarbetade i valet med PCP och fick ca. 4%.

MES (Socialistiska vänsterrörelsen) bildades 1969-70. Intellectuell dominans i rörelsen. Deltog i valet och fick ca. 60 000 röster. Ger bl.a. ut veckotidningen Poder Popular.

PRP-BR (Proletariatets revolutionära parti-Revolutionära brigaderna). Sammanslagning av två revolutionära grupper. Stöder aktivt arbetarklassens självständiga organisering. Initierat flera arbetarråd och kommittéer, vilket bl.a. lett till kritik om organisatorisk dominans. Säger sig inte vara

10.000 arbetare demonstrerar sitt stöd för soldaterna vid ett ockuperat regemente

FURs plattform ENHET I HANDLING

Den front för revolutionär enhet vi ämnar bygga för att ena de politiska organisationerna i handling avser att hjälpa till med att ena revolutionärerna bakom en revolutionär kampplattform som de arbetande massorna kommer att ta upp som sin egen. Fronten för revolutionär enhet kommer att tillåta oss att förena all revolutionärs styrka för att ta initiativ till, stärka, sprida, och samordna folk-maktsorganen. Fronten för revolutionär enhet är inte en ersättning för arbetarklassens och de arbetande massornas självstyrda organisationer. Frontens roll är att hjälpa till att skapa de förutsättningar som kommer att tillåta folkmaktsorganen att allt mer träda i förgrunden som det grundläggande medlet för arbetarnas maktövertagande och proletariatets revolutionära maktutövande. Genom sin aktivitet kommer FUR att hjälpa till att skapa ett stärkande av de klassallianser som proletariatet behöver för att ta makten och bygga det socialistiska samhället. FUR representerar ett bidrag till enandet och organiserandet av klassens avantgarde, vilket är ett historiskt behov för proletariatet på vägen till dess tagande av makten och till utövandet av den på ett revolutionärt sätt.

REVOLUTIONÄR ENHET VISAR VÄGEN FÖR DE ARBETANDE MASSORNA

FUR visar vägen för arbetarklassen, bönderna och hela det arbetande fol-

ket, sjömännen, officerarna och underofficerarna; studenter och progressiva intellektuella. Den visar vägen framåt mot en massiv offensiv för att besegra socialdemokratien och för att krossa fascismen. FUR visar vägen för de arbetande massorna, en väg av kamp mot kapitalismen, för folkmakt, för socialism, och för nationellt oberoende från imperialismen. FUR visar vägen för arbetarna i stad och på land, liksom för soldater och sjömän, för att förstärka deras oberoende organisationer för folkmakt (arbetarkommittéer, bostadskommittéer, byförsamlingar, soldatförsamlingar, sjömannens församlingar, militära enheternas församlingar). FUR visar för alla exploaterade och förtryckta behovet av att från och med nu ena den väpnade styrkan med det arbetande folkets organiserade vilja genom att främja tillväxten av lokala, distrikts, och regionala församlingar överallt, med sikte på att inkalla en nationell församling. FUR visar på följande som omedelbara mål för de arbetande massornas kamp: Organiserandet av självförsvar, särskilt genom folkmaktsorganen, mot den kapitalistiska reaktionens väpnade attacker.; Att kämpa för utrensning av alla fascistiska och socialdemokratiska kuppakare ur de väpnade styrkorna; Att kämpa för full frihet för soldater och sjömän att mötas och organisera sig. Detta är det enda sätt på vilket alla ADU kan komma att bli verkligt demokratiska och revolutionära; Att kämpa för exemplariska bestraffningar av fascisterna och kontrarevolutionärer av alla slag, av de lokala pamparna och det reaktionära prästerskapet, vilka är ansvariga för den väg av anti-kommunistisk våld

Att kämpa för bildandet av revolutionära tribunaler som kan utöva de exploaterades och förtrycktas klassrättvisa över kontrarevolutionärerna; Att bekämpa den makt som de kapitalistiska konglomerat som fortfarande existerar. För nationalisering av de stora industri- och jordbruksföretagen, liksom av de utländska bankerna och försäkringsbolagen, utan kompensation och under arbetarkontroll, som ett steg mot kollektivisering av produktionsmedlen; Att kämpa för att generalisera arbetarkontroll över produktionen och för det arbetande folkets organiserade kontroll av hela ekonomin; Att kämpa för att fördjupa och utvidga jordbruksreformen för att på ett revolutionärt sätt tillfredsställa de behov och strävanden som lantarbetarna och små- och mellanbönderna, organiserade i sina folkmaktsorgan, dvs. byråden, har; Kamp mot avskedanden och för full sysselsättning; Kamp mot den knapphet, som de arbetande folket i städerna och på landsbygden lider av, en knapphet som parasitiska mellanhänder profiterar på; Kamp för nationellt oberoende gentemot imperialismen, ett nationellt oberoende baserat på en allians med de anti-imperialistiska länderna och den militanta solidariteten från hela världens arbetare. Detta kräver Portugals omedelbara utträde ur NATO och ett slut på den Iberiska pakten; Kamp för en revolutionär allians mellan de portugisiska arbetarna och det angoliska folket, representerat av dess enda befrielse-rörelse, MPLA. Vi kräver den konstituerande församlingens upplösande och ett avslöjande av dess borgerliga karaktär.

Kamp för bildandet av en revolutionär enhet.

PORTUGALS EKONOMISKA UTVECKLING FÖRE KUPPEN

I alla tidningar vi läser idag följs utvecklingen i Portugal med stort intresse.

A ena sidan den borgerliga pressen från SvD till AB som efter förmåga hetsar mot allt vad kommunism heter. A andra sidan den kommunistiska pressen som manar till stöd för den portugisiska arbetarklassens kamp för socialism. Inga av dessa har försökt att ge en förklaring till varför "krisen" i Portugal uppstått. Varifrån kommer dess orsaker? Arbetarmakt ger här en kort ekonomisk analys av Portugal sedan 1900-talets början för att vidga förståelsen för vad som händer i Portugal.

Ett efterblivet land

Då Salazar-regimen kom till makten 1926 efter en militärkupp, fanns det vissa ansatser till ekonomisk utveckling i Portugal. Men dessa fick aldrig någon chans. Salazar-diktaturens bas var just de förkapitalistiska sociala formerna: knappt någon industri, feodalherrarnas makt över jordbruket, handelskapitalet och det omfattande småborgarskapet.

De första ansatserna till en utveckling av industrin framtvingades av andra världskriget. Kriget minskade importen vilket tvingade fram en inhemsk produktion. Dessutom såg det portugisiska kapitalet en chans att få avsättning för sina varor i de krigsdrabbade länderna (Portugal deltog inte i andra världskriget). Bristen på kapital, utvecklat transportnät och den teknologiska efterblivenheten gjorde svårigheterna stora. Men Portugal var nu tvunget att försöka utveckla en egen industri. Det gick inte längre att "leva" på den produktion som fanns.

Självständig utveckling?

Svårigheterna att starta en självständig industriell utveckling visade sig vara väldigt stora. Bristen på kapital, transportmöjligheter och teknologi tvingade fram en aktiv roll av staten. Genom två 6-årsplaner 53-58 och 59-64 försökte man i första hand utveckla ett kommunikationsnät och efterhand satsade man även på att utveckla en basindustri. Men förutsättningarna visade sig snart för svåra. En viss industri utvecklades, men det var en industri präglad av jordbruket och koloniernas förmåga att avge råvaror, dvs textil-, fiskeindustri osv. Industrier som inte är särskilt kapitalintensiva och därmed har låg ackumulationstakt. (Dvs den utvecklas oftast långsamt, och skapar inte fler industrier, utan produkterna konsumeras direkt).

Jordbruket

Lantbrukets struktur förblev under hela tiden nästan densamma. I de norra delarna var, och är fortfarande, lantbruket helt dominerat av småjordbruk. Större delen av dessa småbönder levde på rent feodalt präglade villkor, arrende eller avsättning av en del av produkten till godsägaren. Efter 1960 har antalet småbönder snarare ökat än minskat.

I de södra delarna av Portugal var jordbruket dominerat av stora ägor. Det var sällan någon som ägde någon jordlott, utan de flesta arbetade för den store jordegaren. Generellt var levnadsbetingelserna för dessa fattiga bönder i det närmaste hopplösa. Eländiga bostadsförhållanden, brist på skolor, kommunikationer, vatten osv. Samtidigt stod de under ett totalt beroendeförhållande till kyrkan (speciellt i norr) och godsägarna. Analfabetismen var mycket utbredd.

Efter 1960 har en viss mekanisering jämsides med en avfeodalisering i syd ägt rum. Men dessa förändringar har på intet sätt varit grundläggande. Misären har fortsatt och förtrycket fortsatt. En viss minskning av lantarbeta-

Tvärtom måste Portugal importera livs- förnödenheter.

Snabbare utveckling

Den självständiga industriella utvecklingen, med höga tullar osv som skydd för inhemska kapitalister, visade sig allt svårare att hålla. 1960 blev Portugal medlem av EFTA och isoleringen började sakta brytas ned. Från 1965 öppnades landet för utländska investeringar. Resultatet var anmärkningsvärt.

De låga lönerna, statens garantier för "lag och ordning", de goda skattevillkoren mm var lockande för utländskt kapital. 1960 var den utländska andelen av den portugisiska ekonomin 1,5%. 1974 hade andelen stigit till 30%! Från 1960 till 1970 fördubblades arbetarklassens numerär, från en halv miljon till en miljon. Och 1971 var 36% av den arbetande delen av befolkningen sysselsatt i industrin. En mäktig kraft i kampen mot diktaturen.

De utländska investeringarna var först och främst inriktade på de mest dugliga och profitgivande företagen. Därigenom kom de att dominera ekonomin i ännu högre grad än dessa siffror visar. Dessutom var ofta en hel del små företag starkt beroende av dessa storföretags vara eller inte vara. Industrin koncentrerades i hög grad kring städerna Lissabon, Setubal och Porto. Det är just kring dessa områden kampen har stått hårdast mot diktaturen. Och det är här kampen står hårdast för arbetarmakt, för socialism.

Den ojämna utvecklingen

A ena sidan utvecklades alltså en industri som alltmer kom att dominera Portugals ekonomiska liv. A andra sidan stod lantbruket kvar på en väldigt låg nivå. Men även inom industrin visade sig den ojämna utvecklingen. Man kan urskilja åtminstone fyra olika "skikt" inom den.

- 1) En omfattande småindustri, där i slutet av sextiotalet cirka 52% av alla industriarbetare fanns. Dessa småföretag var helt beroende av utvecklingen i de stora företagen.
- 2) Företag där statligt och privat kapital står för gemensamma intressen. I dessa företag finns den mest utvecklade teknologin. De är starkt monopoliserade och dess ägare har ofta spelat viktiga roller i maktkampen i staten. Den utländska dominansen är stor i dessa företag, indirekt genom finansiering, teknologi och annat eller direkt genom ägarintressen.
- 3) Företag där det utländska inflytande är litet. Oftast är det frågan om familjeföretag. Monopoliseringen i denna grupp har nått olika långt.
- 4) Till sist företag som helt domineras av utländskt kapital. Dessa är oftast nästan helt inriktade på export och tillverkar bara delar till huvudfabrikernas produkter. Därför är dessa företag helt beroende av "moderindustrin", som ligger utanför Portugal.

Utvecklingen av kapitalismen i Portugal karaktäriserades alltså av stor uppsplittring i ekonomin. A ena sidan kraftiga monopoliseringstendenser, a den andra en betydande småindustri. De mindre företagen har mer och mer beroende av monopolföretagen, och i allt högre utsträckning slagits ut till förmån för mellanstora företag som varit bättre anpassade till utvecklingen. Staten har stött de stora företagen, vilket medfört att den allt mer förlorat sin sociala bas, småborgarna och jordherrarna.

Bild från strejken på det svenskägda Algots i Portugal efter kuppen. På banderollen står det: "1200 arbetare i kamp mot den svenska kapitalismen!"

Dessutom drev det allt hårdare förtrycket arbetarna till desperata försök att kasta Salazars och Caetanos diktatur över ända.

Genom diktaturens stöd till monopolföretagen utvecklades ekonomin allt skevare. En allt större del av produktionen gick på export och det medförde att hemmamarknaden blev förhållandevis liten. Konsumtionen i Portugal var efter europeiska mått oerhört låg. För det expansiva kapitalet var detta en hämsko för fortsatt "rationell" utveckling. Diktaturen kunde inte lösa dessa problem, då dess sociala bas konsekvent vägrade att rucka på sina privilegier och modernisera jordbruket. De reaktionära inhemska kapitalisterna ville inte heller de släppa de goda förutsättningar det hårda förtrycket av arbetarklassen innebar. För den "progressiva" delen av kapitalet vore däremot ett styre av traditionell västerländsk typ att föredra: en stat som obetingat stöder kapitalets mest effektiva delar och som kan lugna arbetarklassen med skenreformer och illusoriska löneökningar.

Kolonialkrigen

Kolonierna spelar givetvis en viktig roll i Portugals ekonomiska liv. Från början var dessa en absolut förutsättning för utvecklandet av Portugals industri. Det var därifrån man tog råvaror. Men kolonierna tjänade också som investeringsobjekt för Portugals kapital och man exporterade en del av sina produkter till kolonierna. Men det var framförallt utländskt kapital som investerades i kolonierna, Portugal förmedlade mer den utländska imperialistiska utsugningen, vilket de också tjänade på.

Då industriutvecklingen tog fart på 60-talet började koloniernas betydelse minska. Ekonomin inriktades nu alltmer på västerlandet. Men den radikala ändringen av inställningen till kolonierna kom först då befrielserörelserna växt sig starka och alltmer pengar behövdes för att finansiera den portugisiska armén. Vid slutet av kriget utgjorde militärutgifterna ca 50% av hela statsbudgeten. Och ändå, detta var inte allt. Portugal fick ett stort stöd från sina allierade inom NATO. Dvs. oftast länder som hade (har) stora intressen i kolonierna.

För många kapitalister betydde dessa stora kostnader för kriget ett hinder för fortsatt expansion och ökade profiler. Andra kapitalister var mer beroende av utländskt kapital och såg därför helst en mer "fredlig" lösning, dvs. en neo-kolonialistisk lösning. Dessutom fanns det de kapitalister som var helt beroende av det totala undertryckandet av befolkningen i kolonierna, sådana kapitalister inom Portugal som hade direktinvesterat i kolonierna. Återigen var dessa motsättningar mellan de olika kapitalen en följd av den ojämna utvecklingen. En motsättning mellan "rationella" och "repressiva" kapital.

Rävsaxen

Politiskt var som bekant Portugal en diktatur. Denna diktaturens sociala bas vilade på förkapitalistiska produktionsförhållanden. Dessa konservativa jordherrar, penning- och handelskapitalister kunde diktaturen inte stöta sig alltför mycket med, då den skulle förlora det lilla stöd den hade. Samtidigt försökte man satsa på att utveckla en mer konkurrensduglig ekonomi, med mera avancerade kapitalistiska former. Men denna satsning kunde aldrig bli riktigt effektiv, med de tillbakahållande reaktionära krafter som diktaturen måste stödja sig på. För att ge den mer effektiva kapitalismen en chans mot den i allt snabbare takt utvecklade kapitalismen, var man tvungen att bygga upp en allt större repressiv apparat mot arbetarklassen. Motståndet från arbetarklassen blev därför också mer och mer desperat. Levnadsvillkoren för den portugisiska arbetarklassen stod i europeisk bottenklass i eländighet.

Dessa motsättningar, tillsammans med radikaliseringen av stora delar av militären, ledde till att Salazardiktaturens skräckregemente störtades i april 1974. Motsättningarnas rävsax var slutet.

Kampen står nu mellan en alltmer medveten arbetarklass, som vet vad kapitalistiskt förtryck innebär och därför sätter sin egen makt som främsta mål, och den "progressiva" delen av kapitalet, som vill ha ett samhälle av västerländsk modell. I spetsen för den borgerliga modellen står socialistpartiets ledning. Det är huvudkrafterna i Portugal idag.

ARGENTINAS AF

Dagligen återfinner vi i svensk press små korta notiser om att förtrycket i Argentina skördat ytterligare offer.

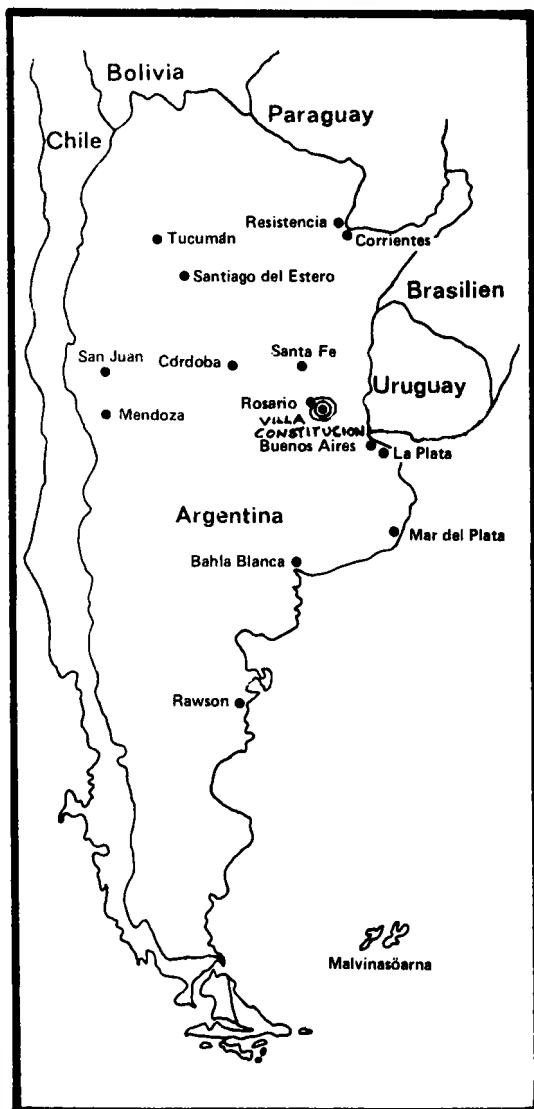
Bakom många av dessa brutala handlingar har Argentinas Anti-kommunistiska Allians (AAA) legat. En fascistisk organisation med moralistiskt och ekonomiskt stöd långt upp i Argentinas regeringskretsar.

Den av Amnesty International nyligen publicerade rapporten om kränkningar av de mänskliga rättigheterna bekräftar vad många bara anat sig till pågår i Argentina: en brutal terror och ett fullständigt åsidosättande av de mänskliga rättigheterna. Argentina hamnade på Amnestys lista bland de främsta av världens förtryckar- och terrorregimer.

När Juan Perón återvände till Argentina i juni 1973 gjorde han det efter 18 år i exil i Spanien. Men Juan Peróns "återuppståndelse" blev både kortvarig och en besvikelse för dem krafter i Argentina som arbetat för hans återkomst. Den 1 juli 1974 dog Juan Perón, och situationen i Argentina blev om möjligt än mer kaotisk och laddad än tiden strax före Peróns återkomst.

Peron avlöstes på tronen av sin maka - Isabelita Perón. Den argentinska statsmaktens desperata försök att med hjälp av hennes namn skapa samma "nationella atmosfär" och respekt för den argentinska statens "överhöghet", som gjordes kring Juans förra hustru (Eva, död 1952), misslyckades å det grundligaste. Oppositionen mot Isabelita och hennes regering växte i takt med antalet dagar hon innehade regeringsmakten. Hennes försök att lyckas med samma sak som sin man - att framstå och erkännas som "hela nationens hjälte" - slutade i ett enda stort fiasko. Efter några valhända regeringsombildningar i början av 1975 tvingades Isabelita nyligen själv avgå som landets regeringschef. Gratande tvingades hon inför TV erkänna att hon misslyckats med att föra sin makes arv - "peronismen" - vidare. "Peronismens" kris fördjupas alltmer.

Argentinas ekonomi uppvisar idag ett kaos och ett beroende till utländsk kapital (främst från USA) som ingen borgar- eller reformistregering i hela världen verkar kunna råda bot för. Argentinas beroende ekonomi är grundlagd sedan århundraden tillbaka, och idag återstår endast två alternativa utvecklingsmöjligheter; en socialistisk arbetarrevolution, eller en militärkupp i stil med Chiles och Brasiliens.

450 ÅRS BEROENDE

På 1820-talet uttryckte sig den brittiska ministern Canning på följande sätt: "Spanskamerika är fritt, och om vi inte missköter våra affärer alltför mycket, så är det engelskt." De engelska kapitalisterna och koloniserarna "missköte" inte sina affärer, och i början av 1800-talet började engelska kapitalister avlösa de spanska koloniserarna som blev Argentinas "herrefolk". Den engelska imperialismens härjningar i Argentina (och övriga Latinamerika) pågick därefter till det andra världskrigets utbrott. Därefter kom USA-imperialismen att dominera Argentinas ekonomi.

Vad som idag utspelar sig i Argentina är inget annat än ett resultat av imperialismens plundringståg. Dels genomgår landet en succesiv ekonomisk tillbakagång (främst vad gäller exporten av jordbruksprodukter) - till följd av USA-imperialismens avtagande intresse för landet. Dels skärps klasskampen oavbrutet - till följd av de klassmotsättningar som alltid kommer i dagen när ett kapitalistiskt samhälle inte längre kan utvecklas.

Det argentinska jordbruket - i mångt och mycket "skapat" av den brittiska imperialismen (när det brittiska samväldet ökade sin import av jordbruksprodukter i början av 1800-talet) - är den näringsgren som fått vidkännas de största motgångarna. USA-imperialismen, t ex, är inte längre lika intresserad av landets jordbruksprodukter (biffkött, majs, vete, hudar, m.m.). Idag inriktar man sig istället på att med all kraft på att exploatera Brasiliens tillgångar på detta område. Ett exempel: Det USA-ägda köttbolaget Swift begärde 1972 sig själv i konkurs i Argentina. Det betydde för Argentinas redan hårt ansträngda ekonomi att över 10 000 arbetare ställdes utan arbete, samt att Swift efterlämnade sig en skuld på över 100 miljoner kr. Samtidigt var ett annat Swift-bolag - Deltec - som bäst sysselsatt med ett projekt som syftar till att omvandla 50 procent av Brasiliens jättelika Amazonas-område till betesmark, och där anlägga världens största boskapsfarm.

Mönstret är välkänt: imperialismen kapitalismen söker sig alltid i första hand till de mest lönsamma marknaderna. I Brasilien är det fritt fram för en hänsynslös exploatering, och lönenivån en tredjedel av den i Argentina. I Brasilien finns dessutom ingen facklig och politiskt organiserad arbetarklass. I alla fall inte av samma storlek och betydelse som i Argentina. Brasilien tilldrar sig idag fullt naturligt alla hungriga kapitalisters intresse. Bland svenska företag som Monark-Crescent och Atlas Copco.

PERONISMEN UPPSTÅR

Alltsedan den formella "nationella frigörelsen" från Spanien 1816 har den ena argentinska slaktarregimen avlöst den andra. Med kapitalismens framväxt kom kampen om regeringsmakten att stå mellan militären och borgarklassen. Första hälften av 1900-talet var en enda stor orgie i militär- och borgarkupper. Först 1943 kan Argentina sägas fått sin första regering med en någor-

lunda "folklig förankring". En av dom militärer som då kom till makten var Juan Perón. Han blev minister för arbetsdepartementet. En post som han kom att skapa sin gloria kring. 1945-55, särskilt 1946-49, kom att bli Argentinas "glansdagar". Det är denna tid som dom flesta argentinska arbetare drar sig till minnes när dom idag bekänner sig till "peronismen". Under denna tid enades fackföreningsrörelsen, och antalet fackligt organiserade arbetare ökade lavinartat. Under denna tid genomfördes lagar som "garanterade" den argentinska arbetarklassen sociala försäkringar, bostäder och högre löner. Men under denna tid lades också

motsättningarna till den traditionella fackföreningsrörelsen - det officiella CGT (Confederación General de Trabajadores) - skärpts. Dagens arbetarkamp riktar sig i nästan lika hög grad mot den korrumperade fackföreningsbyråkratin, som mot den reaktionära argentinska staten och inhemsk/utländskt kapital. Ansvaret för detta för officiella CGT uteslutande själv tagit sig. Genom fackbyråkratins fullständiga liering med den argentinska staten och kapitalet, och genom mottagandet av mutor från imperialistiska företag har ett milsvitt avstånd skapats mellan fackföreningsbasen och "ledningen". Basen talar idag klarspråk: social-

grunden till det klassarbete som i och med Peróns fall i september 1955 succesivt kom att luckras upp, och idag övergått till militant och, temporärt och lokalt, väpnad klasskamp. Peronismen liksom "sköt upp klasskampen" till ett läge då den är en direkt explosiv vara i samhällsutvecklingen.

Men "peronismen" inom arbetarklassen har avtagit i takt med att dess innebörd avslöjats. Perioden 1955-75 har, med några få undantag för borgarklassen, präglats av en stegrad aktivitet och klassmedvetenhet från arbetarnas sida. Respekten för den argentinska statens "överhöghet" vittrar nu fort sönder.

VÄPNAD KAMP

"'Cordobazo' är det militanta uttrycket för det främsta exemplet på hur folk gör sig medvetet." (Augustín Tosco i Electrum, den tidning som ges ut av ljus- och kraftverksarbetarna i Córdoba, maj 1972)

Maj 1969 blev det verkliga uppsvinget för den argentinska arbetarkampen. På morgonen den 29 maj detta år inledde över 30 000 bilarbetare i staden Córdoba en väpnad kamp mot regeringen. Upproret slogs blodigt ner, men har följts av en mängd liknande arbetarrevolter i hela Argentina. Nu senast av stålverksarbetarna i Villa Constitución (se nedan).

Parallellt med att de argentinska arbetarnas klassmedvetande höjts, har

genom klasskamp. "Ledningen" talar betarförädrarens språk: håll er på tåtan, i annat fall krossar vi er! C medverkan vid många militanta arbetares bortförande, fängslande och bråda död bevisar att beteckningen klassförädrare inte är något överordom CGT:s ledning.

"SÄG MIG VEM DU UM - SÅ SKA JAG SÄGA VEM

Bilden till höger: Eva Perón tillsammans med Spaniens diktator Franco. Till vänster: Isabelita Perón tillsammans med Chile-juntans ledare - Pinochet.

PORTUGALS EKONOMISKA UTVECKLING FÖRE KUPPEN

I alla tidningar vi läser idag följs utvecklingen i Portugal med stort intresse.

A ena sidan den borgerliga pressen från SvD till AB som efter förmåga hetsar mot allt vad kommunism heter. A andra sidan den kommunistiska pressen som manar till stöd för den portugisiska arbetarklassens kamp för socialism. Inga av dessa har försökt att ge en förklaring till varför "krisen" i Portugal uppstått. Varifrån kommer dess orsaker? Arbetarmakt ger här en kort ekonomisk analys av Portugal sedan 1900-talets början för att vidga förståelsen för vad som händer i Portugal.

Ett efterblivet land

Då Salazar-regimen kom till makten 1926 efter en militärkupp, fanns det vissa ansatser till ekonomisk utveckling i Portugal. Men dessa fick aldrig någon chans. Salazar-diktaturens bas var just de förkapitalistiska sociala formerna: knappt någon industri, feodaltherrarnas makt över jordbruket, handelskapitalet och det omfattande småborgarskapet.

De första ansatserna till en utveckling av industrin framtvingades av andra världskriget. Kriget minskade importen vilket tvingade fram en inhemsk produktion. Dessutom såg det portugisiska kapitalet en chans att få avsättning för sina varor i de krigsdrabbade länderna (Portugal deltog inte i andra världskriget). Bristen på kapital, utvecklat transportnät och den teknologiska efterblivenheten gjorde svårigheterna stora. Men Portugal var nu tvunget att försöka utveckla en egen industri. Det gick inte längre att "leva" på den produktion som fanns.

Självständig utveckling?

Svårigheterna att starta en självständig industriell utveckling visade sig vara väldigt stora. Bristen på kapital, transportmöjligheter och teknologi tvingade fram en aktiv roll av staten. Genom två 6-årsplaner 53-58 och 59-64 försökte man i första hand utveckla ett kommunikationsnät och efterhand satsade man även på att utveckla en basindustri. Men förutsättningarna visade sig snart för svåra. En viss industri utvecklades, men det var en industri präglad av jordbruket och koloniernas förmåga att avge råvaror, dvs textil-, fiskeindustri osv. Industrier som inte är särskilt kapitalintensiva och därmed har låg ackumulationstakt. (Dvs den utvecklas oftast långsamt, och skapar inte fler industrier, utan produkterna konsumeras direkt).

Jordbruket

Lantbrukets struktur förblev under hela tiden nästan densamma. I de norra delarna var, och är fortfarande, lantbruket helt dominerat av småjordbruk. Större delen av dessa småbönder levde på rent feodalt präglade villkor, arrende eller avsättning av en del av produkten till godsägaren. Efter 1960 har antalet småbönder snarare ökat än minskat.

I de södra delarna av Portugal var jordbruket dominerat av stora ägor. Det var sällan någon som ägde någon jordlott, utan de flesta arbetade för den store jordegaren. Generellt var levnadsbetingelserna för dessa fattiga bönder i det närmaste hopplösa. Eländiga bostadsförhållanden, brist på skolor, kommunikationer, vatten osv. Samtidigt stod de under ett totalt beroendeförhållande till kyrkan (speciellt i norr) och godsägarna. Analfabetismen var mycket utbredd.

Efter 1960 har en viss mekanisering jämsides med en avfeodalisering i syd ägt rum. Men dessa förändringar har på intet sätt varit grundläggande. Misären har fortsatt och förtrycket fortsatt. En viss minskning av lantarbeta-

Tvärtom måste Portugal importera livs- förnödenheter.

Snabbare utveckling

Den självständiga industriella utvecklingen, med höga tullar osv som skydd för inhemska kapitalister, visade sig allt svårare att hålla. 1960 blev Portugal medlem av EFTA och isoleringen började sakta brytas ned. Från 1965 öppnades landet för utländska investeringar. Resultatet var anmärkningsvärt.

De låga lönerna, statens garantier för "lag och ordning", de goda skattevillkoren mm var lockande för utländskt kapital. 1960 var den utländska andelen av den portugisiska ekonomin 1,5%. 1974 hade andelen stigit till 30%! Från 1960 till 1970 fördubblades arbetarklassens numerär, från en halv miljon till en miljon. Och 1971 var 36% av den arbetande delen av befolkningen sysselsatt i industrin. En mäktig kraft i kampen mot diktaturen.

De utländska investeringarna var först och främst inriktade på de mest dugliga och profitgivande företagen. Därigenom kom de att dominera ekonomin i ännu högre grad än dessa siffror visar. Dessutom var ofta en hel del små företag starkt beroende av dessa storföretags vara eller inte vara. Industrin koncentrerades i hög grad kring städerna Lissabon, Setubal och Porto. Det är just kring dessa områden kampen har stått hårdast mot diktaturen. Och det är här kampen står hårdast för arbetarmakt, för socialism.

Den ojämna utvecklingen

A ena sidan utvecklades alltså en industri som alltmer kom att dominera Portugals ekonomiska liv. A andra sidan stod lantbruket kvar på en väldigt låg nivå. Men även inom industrin visade sig den ojämna utvecklingen. Man kan urskilja åtminstone fyra olika "skikt" inom den.

- 1) En omfattande småindustri, där i slutet av sextiotalet cirka 52% av alla industriarbetare fanns. Dessa småföretag var helt beroende av utvecklingen i de stora företagen.
- 2) Företag där statligt och privat kapital står för gemensamma intressen. I dessa företag finns den mest utvecklade teknologin. De är starkt monopoliserade och dess ägare har ofta spelat viktiga roller i maktkampen i staten. Den utländska dominansen är stor i dessa företag, indirekt genom finansiering, teknologi och annat eller direkt genom ägarintressen.
- 3) Företag där det utländska inflytandet är litet. Oftast är det frågan om familjeföretag. Monopoliseringen i denna grupp har nått olika långt.
- 4) Till sist företag som helt domineras av utländskt kapital. Dessa är oftast nästan helt inriktade på export och tillverkar bara delar till huvudfabrikernas produkter. Därför är dessa företag helt beroende av "moderindustrin", som ligger utanför Portugal.

Utvecklingen av kapitalismen i Portugal karaktäriserades alltså av stor uppsplittring i ekonomin. A ena sidan kraftiga monopoliseringstendenser, a den andra en betydande småindustri. De mindre företagen har mer och mer beroende av monolföretagen, och i allt högre utsträckning slagits ut till förmån för mellanstora företag som varit bättre anpassade till utvecklingen. Staten har stött de stora företagen, vilket medfört att den allt mer förlorat sin sociala bas, småborgarna och jordherrarna.

Bild från strejken på det svenskägda Algots i Portugal efter kuppen. På banderollen står det: "1200 arbetare i kamp mot den svenska kapitalismen!"

Dessutom drev det allt hårdare förtrycket arbetarna till desperata försök att kasta Salazars och Caetanoss diktatur över ända.

Genom diktaturens stöd till monopolföretagen utvecklades ekonomin allt skevare. En allt större del av produktionen gick på export och det medförde att hemmamarknaden blev förhållandevis liten. Konsumtionen i Portugal var efter europeiska mått oerhört låg. För det expansiva kapitalet var detta en hämsko för fortsatt "rationell" utveckling. Diktaturen kunde inte lösa dessa problem, då dess sociala bas konsekvent vägrade att rucka på sina privilegier och modernisera jordbruket. De reaktionära inhemska kapitalisterna ville inte heller de släppa de goda förutsättningar det hårda förtrycket av arbete arbetarklassen innebar. För den "progressiva" delen av kapitalet vore däremot ett styre av traditionell västerländsk typ att föredra: en stat som obetingat stöder kapitalets mest effektiva delar och som kan lugna arbetarklassen med skenreformer och illusoriska löneökningar.

Kolonialkrigen

Kolonierna spelar givetvis en viktig roll i Portugals ekonomiska liv. Från början var dessa en absolut förutsättning för utvecklandet av Portugals industri. Det var därifrån man tog råvaror. Men kolonierna tjänade också som investeringsobjekt för Portugals kapital och man exporterade en del av sina produkter till kolonierna. Men det var framförallt utländskt kapital som investerades i kolonierna, Portugal förmedlade mer den utländska imperialistiska utsugningen, vilket de också tjänade på.

Då industrikutvecklingen tog fart på 60-talet började koloniernas betydelse minska. Ekonomin inriktades nu alltmer på västerlandet. Men den radikala ändringen av inställningen till kolonierna kom först då befrielsekrigen växte sig starka och alltmer pengar behövdes för att finansiera den portugisiska armén. Vid slutet av kriget utgjorde militärutgifterna ca 50% av hela statsbudgeten. Och ändå, detta var inte allt. Portugal fick ett stort stöd från sina allierade inom NATO. Dvs. oftast länder som hade (har) stora intressen i kolonierna.

För många kapitalister betydde dessa stora kostnader för kriget ett hinder för fortsatt expansion och ökade profiler. Andra kapitalister var mer beroende av utländskt kapital och såg därför helst en mer "fredlig" lösning, dvs. en neo-kolonialistisk lösning. Dessutom fanns det de kapitalister som var helt beroende av det totala undertrycket av befolkningen i kolonierna, sådana kapitalister inom Portugal som hade direktinvesterat i kolonierna. Återigen var dessa motsättningar mellan de olika kapitalen en följd av den ojämna utvecklingen. En motsättning mellan "rationella" och "repressiva" kapital.

Rävsaxen

Politiskt var som bekant Portugal en diktatur. Denna diktaturens sociala bas vilade på förkapitalistiska produktionsförhållanden. Dessa konservativa jordherrar, penning- och handelskapitalister kunde diktaturen inte stöta sig alltför mycket med, då den skulle förlora det lilla stöd den hade. Samtidigt försökte man satsa på att utveckla en mer konkurrensduglig ekonomi, med mera avancerade kapitalistiska former. Men denna satsning kunde aldrig bli riktigt effektiv, med de tillbakahållande reaktionära krafter som diktaturen måste stödja sig på. För att ge den mer effektiva kapitalismen en chans mot den i allt snabbare takt utvecklade kapitalismen, var man tvungen att bygga upp en allt större repressiv apparat mot arbetarklassen. Motståndet från arbetarklassen blev därför också mer och mer desperat. Levnadsvillkoren för den portugisiska arbetarklassen stod i europeisk bottenklass i eländighet.

Dessa motsättningar, tillsammans med radikaliseringen av stora delar av militären, ledde till att Salazar-diktaturens skräckregemente störtades i april 1974. Motsättningarnas rävsax var slutet.

Kampen står nu mellan en alltmer medveten arbetarklass, som vet vad kapitalistiskt förtryck innebär och därför sätter sin egen makt som främsta mål, och den "progressiva" delen av kapitalet, som vill ha ett samhälle av västerländsk modell. I spetsen för den borgerliga modellen står socialistpartiets ledning. Det är huvudkrafterna i Portugal idag.

Por uma
FRENTE de UNIDADE
REVOLUCIONARIA

Dagligen återfinner vi i svensk press små korta notiser om att förtrycket i Argentina skördat ytterligare offer.

Bakom många av dessa brutala handlingar har Argentinas Anti-kommunistiska Allians (AAA) legat. En fascistisk organisation med moralistiskt och ekonomiskt stöd långt upp i Argentinas regeringskretsar.

Den av Amnesty International nyligen publicerade rapporten om kränkningar av de mänskliga rättigheterna bekräftade vad många bara anat sig till pågår i Argentina: en brutal terror och ett fullständigt åsidosättande av de s k mänskliga rättigheterna. Argentina hamnade på Amnestys lista bland de främsta av världens förtryckar- och terrorregimer.

BETARE KÄMPAR

KORRUMPERADE FACKFÖRENINGAR

Genom en omfattande korrupktion, mygel och rena rama maffia-metoderna, har CGT-ledningen lyckats förhindra ett stridbara och revolutionära arbetare kommit i ledande positioner inom CGT. Ett par lokala undantag finns dock. Eller - rättare sagt - fanns. Den fackliga oppositionsrörelse som vuxit fram i anslutning till klasstri- derna i Cordoba, Tucuman, Villa Consti- tucion, m fl arbetarstäder i Argenti- nas inland, är idag antingen fängslad

dess medlemmar blev fruktvansvärld. Den politik CGT de los Argentinos företräd- de spelar emellertid alltså en betydelsefull roll i dagens arbetarkamp. CGT de los Argentinos' generalsekrete- rare, Raimundo Ongaro, sitter sedan ok- tober 1974 i fängelse. En annan opposi- tionell fackföreningsledare, bilarbete- ren René Salamanca, uttrycker den fack- liga oppositionsrörelsens aktuella uppgift på följande sätt:

"Det som är viktigast just nu är att bedriva politik, att medvetandegöra. Hela tiden är det fråga om kamp. I mor- gon kamp, i nästa vecka kamp, i nästa månad kamp. Men om några år - revolu- tion!"

tiska. Författarens anm.). Vi är demo- kratiska och de inte. Det väsentliga för oss är att stå på rätt sida i klasskampen och vår politik är ingen klassarbetspolitik. Vi kämpar i för- sta hand för att medvetandegöra på djupet. Vi talar om för våra medlemmar att deras situation är ett resultat av kapitalism och imperialism, och om vi inte bekämpar detta kommer vi al- drig att kunna frigöra oss."

HEL STAD I STREJK

Arbetsstriderna i stålverksarbetar- staden Villa Constitucion våren -75 var ett uttryck för arbetarnas ökade medvetenhet. Arbetarnas två månader långa strejk lamslog helt stålproduktionen i Villa Constitucion, som svarar för 65 % av Argentinas samlade stålproduktion.

Kampen började egentligen redan 1970, då Metallarbetarförbundet (UOM) förväg- rade arbetarna att välja sig nya fack- liga representanter. Efter flera års kamp segrade dock arbetarna, och en re- volutionärt orienterad fackförenings- ledning tillträdde. I början av -75 ställde denna och 7000 eniga stålverks- arbetare krav om rejäla kompensationer för dyrtiden. Regeringen svarade med att hänvisa till den "sociala pakten" (se ruta), och fängsla arbetarnas re- presentanter. Dagen efter detta, på morgonen den 20 mars, gick samtliga stålverksarbetare i Villa Constitucion ut i strejk. Strejken utvecklade sig på några dagar till en general- strejk i hela Villa Constitucion (ca 37 000 invånare), i vilken även tjän- stemän och butiksägare deltog, och spred sig också till näraliggande re- gioner. Inför detta faktum och bil- och metallindustriägarnas krav om att upproret skulle krossas, hotade rege- ringen med att sätta in alla väpnade styrkor för att till vilket pris som helst slå ned revolten. Då hade strej- ken pågått i två månader.

Inför detta ultimatum återgick ar- betarna till arbetet, men fortsätter idag kampen för sina fängslade kamra- ter och för kompensation för dyrti- den på annat sätt.

KAMP PÅ LIV OCH DÖD

Vad som nu pågår i Argentina är in- te bara att klasskampen skärps. En minst lika iögonfallande tendens är fackföreningarnas förrådiska agerande. Arbetarnas svar på denna politik har blivit självständig kamporganisering utanför den traditionella fack- föreningarna. Genom strejk- och oku- pationskommittéer tar en allt större numerär av Argentinas arbetare i prak- tiken avstånd från den förrådiska fack- föreningspolitiken. Och den oppositi- onella fackförening som finns funge- rar i egentlig bemärkelse inte som fackföreningar. Snarare som hjälpmedel för en arbetarnas maktorganisering genom arbetarråd. Ett flertal avance- rade okupationsrörelser har antytt detta.

Mot denna bakgrund bör vi rikta allt större uppmärksamhet mot Argenti- na, och den kamp på liv och död ar- betarklassen där är inbegripen i.

I Argentina återfinns vi idag kanske världens mest stridbara arbe- tarklass. Lärdomarna från deras kamp är många och ovärderliga.

Petrjtjenko!

KÄLLOR

Tidskriften KOMMENTAR - nr 4/73, nr 8/73 och nr 7/75.

Argentine en lutte, specialbulle- tin maj 1975

Afriqueasie 7-20 april 1975

Latinamerika - information/doku- mentation

Latinamerikabulletinen

NAMNINSAMLING FÖR DE POLITISKA FÅNGARNA

Att få dom politiska fångarna fri- givna är idag en av den argentinska vänsterrörelsens och arbetarklassens viktigaste uppgifter. Mängder av ar- betar- och vänsterledare är idag fängslade.

En solidaritetsorganisation för arbetarkampen i Argentina - *Argentina- gruppen i Stockholm* - har nyligen tagit initiativ till en namninsamling för dom politiska fångarna i Argenti- na. Som exempel har man tagit upp fallet Raimundo Ongaro (se bredvid- stående artikel), Jorge Piccinni (sektionsordförande för metallarbetar- fackföreningen i Villa Constitucion), samt den argentinska advokaten Amil- car Santucho och den chilenska socio- logen Jorge Fuentes.

STÖD ARGENTINA-GRUPPENS NAMNINSAM- LING! Rekvirera snarast namninsamlings- listor från Argentina-gruppen, Box 650, 101 29 Stockholm.

"SOCIALA PAKTEN"

Den i bredvidstående artikel omnäm- da "sociala pakten" är ett av många exempel på det officiella CGT:s förrä- disk karaktär. Pakten - som slutits mellan CGT, regeringen och industriägar- na - gav till en början arbetarna en 20-procentig löneförhöjning, mot att dom förband sig att hjälpa till och ar- beta för "den nationella återuppbyggnaden". Eftersom lönehöjningen åts upp efter bara några få månader har regeringen och kapitalet kunnat använda sig av pakten som ett för- bud mot protester och nya krav om löneförhöjningar från arbetarnas si- da. Sådana protester och krav är helt olagligförklade.

Trots ett massivt motstånd från basen gick CGT-ledningen med på att förnya pakten i februari -75.

INTERNATIONELL SOLIDARITET

Vid tiden för stålverksarbetarstrej- ken i Villa Constitucion avskickades från Sverige bl a följande solidaritets- telegram till de strejkande arbetarna:

"Solidaritetsuttalande för dom strejkande stålverksarbetarna i Villa Constitucion, Argentina.

Vi stöder er rättmätiga kamp! Arbetare i alla länder - förena er!

Norramhammars Chilekommitté"

Ett fint exempel på internationell solidaritet med Argentinas kämpande arbetare, som manar till efterföljd.

Yta 2 778 tusen km²

Folkmängd 25 milj

Folkökning per år 1,4 %

Huvudnäringar Nötboskapsskötsel, fåra- vel, spannmålsodling, slakterier, lätt industri

Viktigaste exportvaror Kött, majs, vete, ull, hudar, enkla industriprodukter

Viktigaste importvaror Maskiner och appar- ater, lastfordon, järn-, stål- och trävaror

Viktigaste exportländer Italien, Nederländer- na, Storbritannien

Viktigaste importländer USA, Västtyskland, Brasilien

ARBETAR MAKT

PRENUMERERA!
pg 38 13 00 - 3
12 nr för 30:-

eller mördad. Med CGT-ledningens tysta eller uttalande medgivande!

I opposition mot det officiella CGT bildades 1968 CGT de los Argenti- nos. Många stridbara fackföreningar lämnade 1968-69 officiella CGT och gick över till denna fackliga central- organisation. Som facklig organisation är dock CGT de los Argentinos idag nästan sönderslagen. Förtrycket mot

Skillnaderna mellan det officiella och oppositionella CGT beskriver Sala- manca på bland annat följande sätt:

"Vi tillämpar den direkta demo- kratin. Hela tiden har vi diskussioner och möten ute på arbetsplatserna. Det gäller att medvetandegöra. För att und- vika byråkratisering har vi ett rota- tionssystem som innebär att alla fack- liga funktionärer under en viss del av den tid de väljs på - två år - ar- betar i fabriken. Var tredje månad går fyra arbetare till fabriken och fyra nya kommer hit. Dessutom har vi ett rotationssystem som gäller byte av jobb här på kontoret. Den som trots detta byråkratiseras kommer vi att tvångsbada i smörolja på fabriken."

Generalsekreteraren för ljus- och kraftverksarbetarna i Cordobar, Au- stin Tosco, på våren -73 fängslad för sjunde gången, förtydligar:

"Vi är optimister och tror på socia- lismens genomförande. Vi är revolutio- närer och är motståndare till det ka- pitalistiska systemet, och vår kamp upphör inte trots att många av oss dödas eller fängslats. Vår fackfö- rening är en demokratisk fackförening. Vi diskuterar på arbetsplatserna, på basnivå, vi konsulterar arbetarna. Utanför våra dörrar står inga poliser som vakter, där står arbetare. Det är inte så att vi är mer demokratiska än fackföreningarna i Buenos Aires (ma- joriteten av fackföreningarna i Buenos Aires är högerperonistiska och över- lag mycket korruperade och byråkra-

ME
AR"

DE FÖRSTA RÅDEN

ARBETARUPPROREN I RYSSLAND 1905

Det tsaristiska Ryssland var ett samhälle fyllt av motsättningar. Avskaffandet av livegenskapen 1861 innebar inte någon förbättring av böndernas situation. De fick betala för jorden och dignade dessutom under höga skatter. Jordarealen per bonde hade dessutom mellan 1861 och 1905 minskat med 36%. Att hantverket och småindustrin spelade en mycket underordnad roll gentemot storindustrin gjorde inte böndernas situation bättre.

SERIE OM ARBETAR-RÅDEN Del 9

Arbetarna var samlade i jättelika fabriker, varav de flesta fanns ute på landsbygden. Arbetarklassen, inklusive familjer, utgjorde lite mer än en fjärdedel av befolkningen.

Den ryska borgarklassen var till artalet mycket liten eftersom dess bas - industrierna - var få men stora. Dessutom har det i Ryssland aldrig existerat den stadsbourgeois som utmärkt västeuropa sedan 1300-talet. De ryska städerna var nämligen inga handelsstäder utan administrationsstäder. Industrialiseringen hade också inletts, stötts och drivits på av staten.

Den auktoritära tsarismen satt ovanpå allt detta som en effektiv propp mot all utveckling. I o m bourgeoisin och intelligentsian var beredda att flytta på den, bara det gick städat till.

För att stilla de anti-tsaristiska stämningarna beslöt regeringen att försöka blanda bort dem i en nationalistisk yra. Därför startades ett krig mot Japan 1904 som emellertid förlorades. Befolkningens kostnader för kriget (bl a minskade real-löner med 1/4 på ett år) ledde istället till att den politiska temperaturen steg.

DEN BLODIGA SÖNDAGEN

För att kontrollera arbetarna initierade polisen fackföreningar, som kallades arbetarsektioner. Dessa slogs över hela Petersburg samman till Fabriks- och anläggningsarbetarnas association. Dess ledare var en präst som hette Gapon.

Denne Gapon hävdade, att om arbetarna höll sig till lagen och enbart kämpade för ekonomiska intressen skulle regeringen hjälpa dem.

I december överlämnade Putilov arbetarna, efter påverkan av Gapon, en lista med moderata krav till fabriksledningen. Men denna vägrade att gå med på kraven. Inte heller regeringen gjorde något. Och då dessutom några "ledare" avskedades gick Putilovarbetarna ut i strejk den 3:dje januari. Snart började de övriga arbetarsektionerna att propagera för solidaritet och efter fyra dagar strejkade 140 000 arbetare.

Under denna strejk föddes idén, att gå till tsaren och överlämna Petersburgs arbetares krav. Budskapet skrevs av prästen Gapon och några socialister. Denna "petition" är en av historiens största paradoxer. Den var underdåligt adresserad till tsaren och bad honom att auktorisera, och t o m genomföra, inget mindre än en genomgripande revolution, vilken till slut skulle ha eliminerat hans makt. "Petitionen" innehöll de revolutionära partiernas minimiprogram och krävde bl a total pressfrihet, yttrandefrihet, fackföreningsfrihet, strejkrätt, 8-timmarsdag, minimilön, jordlagar till förmån för bondekommunen (miren), och slutligen det omedelbara sammankallandet av en demokratiskt vald konstituerande kongress. Det var helt enkelt en invitation till självmord.

Söndagen den 9 januari samlades Petersburgs arbetare för att gå till Vinterpalatset. Överallt i staden stötte de på soldater som de försökte övertala att släppa fram dem. Men i stället gav soldaterna eld mot dem. Denna dag mördades hundratals människor och tusentals skadades.

Strejken i Petersburg kulminerade den 10 januari och var avslutad den 13. Även om strejken dog i huvudstaden, svepte den vidare fram över landet. Den varade i 2 månader och berörde 122 städer och byar. Flera gruvor i Donbassängen och 10 järnvägslinjer drogs ned. Totalt strejkade ungefär en miljon män och kvinnor.

SOLDATUPPROR

Efter fredsfördraget med Japan, vilket undertecknats sommaren 1905, hade armén utlovats en snabb demobilisering. Då myndigheterna saboterade detta löfte utbröt över hela imperiet myterier som ibland utvecklades till regelrätta fältslag.

Men även flottan gjorde myteri. Svartahavsflottan gjorde myteri i

juni och seglade iväg med pansarkryssaren Potemkin till de strejkande i Odessa. Slutligen lade Potemkin till i Rumänien. I oktober gjorde den balitiska flottan myteri och under oktoberstrejken behärskade matros- och soldater för en kort tid Sevastopol.

OKTOBERSTREJKEN

Den nationella kampanjen mot tsarismen började som en strejk för bättre villkor bland sätarna i Moskva. Strejken spred sig till andra grupper, bl a bagarna. Då strejken började avta i Moskva startade Petersburgs sätare en sympatistrejk.

I Moskva beslöt delegater från tryckerier, maskin-, tobaks- och möbelindustrin och andra branscher att bilda ett generalråd (sovjet) för Moskvas arbetare.

Den 9 oktober då strejkerna nästan slutat i hela landet, beslöt personalen på järnvägslinjerna runt Moskva att gå ut i strejk. Arbetarna på linjerna runt Petersburg formulerar samma dag det som kom att bli strejkens krav: 8-timmarsdag, medborgerska fri- och rättigheter, amnesti och en Konstituerande Församling.

Strejken stoppade allt; industri-anläggningar, det ekonomiska livet, apotek, livsmedelsaffärer, domstolar, spårvagnar, restauranger... Även skolor och universitet slog igen. Intelligentsian anslöt sig till proletariats strejk. Företagsledarna betalade t o m ut lönen medan strejken pågick, för även de ville få bort enväldet.

Fr o m den 10 oktober proklamerades politisk generalstrejk i stad efter stad. I några städer i söder reste de strejkande barrikader och beväpnade sig. I Charkov bildades en arbetarmilis. Dessa försök till väpnat motstånd slogs dock lätt ned.

SOVJETEN I PETERSBURG

Den 10 oktober bestämde sig mensjjevikerna för att återskapa sovjeten. Dess första möte hölls den 13 i Tekniska Institutet med 30-40 delegater. Där bestämdes att man skulle uppmana huvudstadens proletariat att proklamera generalstrejk och välja delegater.

Det valdes en delegat per 500 arbetare. De mindre arbetsplatserna fick slå sig samman för att få en delegat. De unga fackföreningarna var också representerade.

Tryckeriarbetarna föreslog att man skulle bilda styrkor av beväpnade arbetare. Förslaget bifölls.

Vid sovjetens andra möte den 14 oktober fanns delegater från 40 industri-anläggningar, 2 fabriker och 3 fackföreningar (tryckeriarbetarnas, affärsbiträdenas och kontoristernas).

sig kom sovjeten alltmer i den politiska förgrunden. Dess betydelse växte för varje timme. Industriproletariatet var det första som samlades kring den. Järnvägsarbetarnas fackförening etablerade nära kontakter med den. Unionernas union (de liberala intellektuellas samman-

slutning), som anslöt sig till strejken den 14 oktober, sag sig tvingad att ställa sig under sovjetens auktoritet nästan från början. Många strejkkommiteer - ingenjörernas, juristernas, de statsanställdas - anpassade sina aktioner efter sovjetens beslut. Genom att placera många självständiga organisationer under sin kontroll, enade sovjeten revolutionen runt sig själv." (Trotskij)

17 OKTOBER-MANIFESTET

Den 14 gav inrikesministern, Trepov, följande order till trupperna vad gällde "upprätthållandet av lag och ordning" i huvudstaden: "Inga lösa skott och spara inte på kulorna!" Redan dagen efter hade han emellertid ändrat sig för då yttrade han att "det har vuxit fram ett behov av att halla möten hos folket" och ställde 3 kommunala hus till förfogande.

Ja, autokratin började ge efter. Armén gick inte att lita på och den europeiska börsen kräver ordning och konstitutionella garantier.

Den 17 oktober publicerade regeringen ett manifest från tsar Nikolaus. Häri lovade tsaren att bevilja folket medborgerska rättigheter, utvidga rösträtten och att låta statsduman bifalla eller avslå varje ny lag tsaren föreslog.

Trepovs män saluterade manifestet med att skjuta demonstrerande arbetare. Sovjeten i sin tur misstrodde tsaren och krävde amnesti, avskedande och bortdragande av polisen och skapandet av en folkmilis. Därför beslöt sovjeten att strejken skulle fortsätta. Luften hade emellertid gått ur den och den avbröts den 21 oktober kl. 12.

REAKTIONEN SLÅR TILLBAKA

Trepovs män organiserade förföljelser över hela Ryssland och stöttade de "svarta hundradena" (reaktionens organisation) på alla tänkbara sätt. De sköt mot arbetarmilis som försökte stoppa de svarta hundradena. Mellan 3.500 och 4000 personer mördades på detta sätt. Regeringen försökte nu med alla medel att avvärja milisen.

Fr o m den 26 oktober hade arbetare själva infört 8-timmarsdag. Arb-

etsköparna vägrade emellertid att låta arbetet vara endast 8 timmar om dagen. De tvingade igenom kompromisser om 9-9 1/2 timma och startade en lockout. Arbetarna blev tvungna att

BETARE KÄMPAR

KORRUMPERADE FACKFÖRENINGAR

Genom en omfattande korrupktion, mygel och rena rama maffia-metoderna, har CGT-ledningen lyckats förhindra ett stridbara och revolutionära arbetare kommit i ledande positioner inom CGT. Ett par lokala undantag finns dock. Eller - rättare sagt - fanns. Den fackliga oppositionsrörelse som vuxit fram i anslutning till klasstri-derna i Cordoba, Tucuman, Villa Consti-tucion, m fl arbetarstäder i Argenti-nas inland, är idag antingen fängslad

dess medlemmar blev frukntansvärd. Den politik CGT de los Argentinos företräd-de spelar emellertid alltjämt en betydelsefull roll i dagens arbetarkamp. CGT de los Argentinos' generalsekreterare, Raimundo Ongaro, sitter sedan oktober 1974 i fängelse. En annan oppositionell fackföreningsledare, bilarbetaren René Salamanca, uttrycker den fackliga oppositionsrörelsens aktuella uppgift på följande sätt:

"Det som är viktigast just nu är att bedriva politik, att medvetandegöra. Hela tiden är det fråga om kamp. I morgon kamp, i nästa vecka kamp, i nästa månad kamp. Men om några år - revolution!"

tiska. Författarens anm.). Vi är demokratiska och de inte. Det väsentliga för oss är att stå på rätt sida i klasskampen och vår politik är ingen klassarbetspolitik. Vi kämpar i första hand för att medvetandegöra på djupet. Vi talar om för våra medlemmar att deras situation är ett resultat av kapitalism och imperialism, och om vi inte bekämpar detta kommer vi aldrig att kunna frigöra oss."

HEL STAD I STREJK

Arbetsstriderna i stålverksarbetar-staden Villa Constitucion ökade medvetenhet. Arbetsarnas två månader långa strejk lamslog helt stålproduktionen i Villa Constitucion, som svarar för 65 % av Argentinas samlade stålproduktion.

Kampen började egentligen redan 1970, då Metallarbetarförbundet (UOM) förvägrade Metallarbetarna att välja sig nya fackliga representanter. Efter flera års kamp segrade dock arbetarna, och en revolutionärt orienterad fackföreningsledning tillträdde. I början av -75 ställde denna och 7000 eniga stålverksarbetare krav om rejäla kompensationer för dyrtiden. Regeringen svarade med att hänvisa till den "Sociala Pakten" (se ruta), och fängsla arbetsarnas representanter. Dagen efter detta, på morgonen den 20 mars, gick samtliga stålverksarbetare i Villa Constitucion ut i strejk. Strejken utvecklade sig på några dagar till en generalstrejk i hela Villa Constitucion (ca 37 000 invånare), i vilken även tjänstemän och butiksägare deltog, och spred sig också till näraliggande regioner. Inför detta faktum och bil- och metallindustriägarnas krav om att upproret skulle krossas, hotade regeringen med att sätta in alla väpnade styrkor för att till vilket pris som helst slå ned revolten. Då hade strejken pågått i två månader.

Inför detta ultimatum återgick arbetsarnas till arbetet, men fortsätter idag kampen för sina fängslade kamrater och för kompensation för dyrtiden på annat sätt.

KAMP PÅ LIV OCH DÖD

Vad som nu pågår i Argentina är inte bara att klasskampen skärps. En minst lika iögonfallande tendens är fackföreningarnas förrådiska agerande. Arbetsarnas svar på denna politik har blivit självständig kamporganisering utanför den traditionella fackföreningarna. Genom strejk- och okkupationskommittéer tar en allt större numerär av Argentinas arbetare i praktiken avstånd från den förrådiska fackföreningspolitiken. Och dom oppositionella fackföreningar som finns fungerar i egentlig bemärkelse inte som fackföreningar. Snarare som hjälpmedel för en arbetsarnas maktorganisering genom arbetarråd. Ett flertal avancerade okkupationsrörelser har antytt detta.

Mot denna bakgrund bör vi rikta allt större uppmärksamhet mot Argentina, och den kamp på liv och död arbetarklassen där är inbegripen i.

I Argentina återfinns vi idag kanske världens mest stridbara arbetarklass. Lärdomarna från deras kamp är många och ovärderliga.

Petrutjenko!

KÄLLOR

Tidskriften KOMMENTAR - nr 4/73, nr 8/73 och nr 7/75.

Argentine en lutte, specialbulletin maj 1975

Afriqueasie 7-20 april 1975

Latinamerika - information/dokumentation

Latinamerikabulletinen

NAMNINSAMLING FÖR DE POLITISKA FÅNGARNA

Att få dom politiska fångarna frigivna är idag en av den argentinska vänsterrörelsens och arbetarklassens viktigaste uppgifter. Mängder av arbetar- och vänsterledare är idag fängslade.

En solidaritetsorganisation för arbetarkampen i Argentina - *Argentina-gruppen i Stockholm* - har nyligen tagit initiativ till en namninsamling för dom politiska fångarna i Argentina. Som exempel har man tagit upp fallet Raimundo Onargo (se bredvidstående artikel), Jorge Piccinni (sektionsordförande för metallarbetarfackföreningen i Villa Constitucion), samt den argentinske advokaten Amilcar Santucho och den chilenska sociologen Jorge Fuentes.

STÖD ARGENTINA-GRUPPENS NAMNINSAMLING! Rekvirera snarast namninsamlingslistor från Argentina-gruppen, Box 650, 101 29 Stockholm.

"SOCIALA PAKTEN"

Den i bredvidstående artikel omnämnda "sociala pakten" är ett av många exempel på det officiella CGT:s förrådiska karaktär. Pakten - som slutits mellan CGT, regeringen och industriägarna - gav till en början arbetarna en 20-procentig löneförhöjning, mot att dom förband sig att hjälpa till och arbeta för "den nationella återuppbyggnaden". Eftersom lönehöjningen åts upp efter bara några få månader har regeringen och kapitalet kunnat använda sig av pakten som ett förbud mot protester och nya krav om löneförhöjningar från arbetsarnas sida. Sådana protester och krav är helt olagligt förklarade.

Trots ett massivt motstånd från basen gick CGT-ledningen med på att förnya pakten i februari -75.

INTERNATIONELL SOLIDARITET

Vid tiden för stålverksarbetarstrejken i Villa Constitucion avskickades från Sverige bl a följande solidaritetstelegram till de strejkande arbetarna:

"Solidaritetsutskallet för dom strejkande stålverksarbetarna i Villa Constitucion, Argentina.

Vi stöder er rättmätiga kamp! Arbetare i alla länder - förena er!

Norramhammars Chilekommitté"

Ett fint exempel på internationell solidaritet med Argentinas kämpande arbetare, som manar till efterföljd.

Yta 2 778 tusen km²

Folkmängd 25 milj

Folkmökning per år 1,4 %

Huvudnäringar Nötboskapskötsel, fårfävel, spannmålsodling, slakterier, lätt industri

Viktigaste exportvaror Kött, majs, vete, ull, hudar, enkla industriprodukter

Viktigaste importvaror Maskiner och apparater, lastfordon, järn-, stål- och trävaror

Viktigaste exportländer Italien, Nederländerna, Storbritannien

Viktigaste importländer USA, Västtyskland, Brasilien

ARBETAR MAKT

PRENUMERERA!
pg 38 13 00 - 3
12 nr för 30:-

eller mördad. Med CGT-ledningens tysta eller uttalande medgivande!

I opposition mot det officiella CGT bildades 1968 *CGT de los Argentinos*. Många stridbara fackföreningar lämnade 1968-69 officiella CGT och gick över till denna fackliga centralorganisation. Som facklig organisation är dock CGT de los Argentinos idag nästan sönderlagan. Förtrycket mot

Skillnaderna mellan det officiella och oppositionella CGT beskriver Salamanca på bland annat följande sätt:

"Vi tillämpar den direkta demokratin. Hela tiden har vi diskussioner och möten ute på arbetsplatserna. Det gäller att medvetandegöra. För att undvika byråkratisering har vi ett rotationsystem som innebär att alla fackliga funktionärer under en viss del av den tid de väljs på - två år - arbetar i fabriken. Var tredje månad går fyra arbetare till fabriken och fyra nya kommer hit. Dessutom har vi ett rotationsystem som gäller byte av jobb här på kontoret. Den som trots detta byråkratiseras kommer vi att tvångsbada i smörolja på fabriken."

Generalsekreteraren för ljus- och kraftverksarbetarna i Cordoba, Austin Tosco, på våren -73 fängslad för sjunde gången, förtydligar:

"Vi är optimister och tror på socialismens genomförande. Vi är revolutionärer och är motståndare till det kapitalistiska systemet, och vår kamp upphör inte trots att många av oss dödas eller fängslats. Vår fackförening är en demokratisk fackförening. Vi diskuterar på arbetsplatserna, på basnivå, vi konsulterar arbetarna. Utanför våra dörrar står inga poliser som vakter, där står arbetare. Det är inte så att vi är mer demokratiska än fackföreningarna i Buenos Aires (majoriteten av fackföreningarna i Buenos Aires är högerperonistiska och överlag mycket korruperade och byråkra-

MED
ÄR"

DE FÖRSTA RÅDEN

ARBETARUPPROREN I RYSSLAND 1905

Det tsaristiska Ryssland var ett samhälle fyllt av motsättningar. Avskaffandet av livegenskapen 1861 innebar inte någon förbättring av böndernas situation. De fick betala för jorden och dignade dessutom under höga skatter. Jordarealen per bunde hade dessutom mellan 1861 och 1905 minskat med 36%. Att hantverket och småindustrin spelade en mycket underordnad roll gentemot storindustrin gjorde inte böndernas situation bättre.

SERIE OM ARBETAR-RÅDEN Del 9

Arbetarna var samlade i jättelika fabriker, varav de flesta fanns ute på landsbygden. Arbetarklassen, inklusive familjer, utgjorde lite mer än en fjärdedel av befolkningen.

Den ryska borgarklassen var till artalet mycket liten eftersom dess bas - industrierna - var få men stora. Dessutom har det i Ryssland aldrig existerat den stadsbourgeois som utmärkt västeuropa sedan 1300-talet. De ryska städerna var nämligen inga handelsstäder utan administrationsstäder. Industrialiseringen hade också inletts, stötts och drivits på av staten.

Den auktoritära tsarismen satt ovanpå allt detta som en effektiv propp mot all utveckling. T o m bourgeoisin och intelligentsian var beredda att flytta på den, bara det gick stadat till.

För att stilla de anti-tsaristiska stämningarna beslöt regeringen att försöka blanda bort dem i en nationalistisk yra. Därför startades ett krig mot Japan 1904 som emellertid förlorades. Befolkningens kostnader för kriget (bl a minskade real-löner med 1/4 på ett år) ledde istället till att den politiska temperaturen steg.

DEN BLODIGA SÖNDAGEN

För att kontrollera arbetarna initierade polisen fackföreningar, som kallades arbetarsektioner. Dessa slogs över hela Petersburg samman till Fabriks- och anläggningsarbetarnas association. Dess ledare var en präst som hette Gapon.

Denne Gapon hävdade, att om arbetarna höll sig till lagen och enbart kämpade för ekonomiska intressen skulle regeringen hjälpa dem.

I december överlämnade Putilov-arbetarna, efter påverkan av Gapon, en lista med moderata krav till fabriksledningen. Men denna vägrade att gå med på kraven. Inte heller regeringen gjorde något. Och då dessutom några "ledare" avskedades gick Putilov-arbetarna ut i strejk den 3:dje januari. Snart började de övriga arbetarsektionerna att propagera för solidaritet och efter fyra dagar strejkade 140 000 arbetare.

Under denna strejk föddes idén att gå till tsaren och överlämna Petersburgs arbetares krav. Budskapet skrevs av prästen Gapon och några socialister. Denna "petition" är en av historiens största paradoxer. Den var underdånigt adresserad till tsaren och bad honom att auktorisera, och t o m genomföra, inget mindre än en genomgripande revolution, vilken till slut skulle ha eliminerat hans makt. "Petitionen" innehöll de revolutionära partiernas minimiprogram och krävde bl a total pressfrihet, yttrandefrihet, fackföreningsfrihet, strejkrätt, 8-timmarsdag, minimilön, jordlagar till förmån för bondekommunen (miren), och slutligen det omedelbara sammankallandet av en demokratiskt vald konstituerande kongress. Det var helt enkelt en invitation till självmord.

Söndagen den 9 januari samlades Petersburgs arbetare för att gå till Vinterpalatset. Överallt i staden stötte de på soldater som de försökte övertala att släppa fram dem. Men i stället gav soldaterna eld mot dem. Denna dag mördades hundratals människor och tusentals skadades.

Strejken i Petersburg kulminerade den 10 januari och var avslutad den 13. Även om strejken dog i huvudstaden, svepte den vidare fram över landet. Den varade i 2 månader och berörde 122 städer och byar. Flera gruvor i Donbassängen och 10 järnvägslinjer drogs med. Totalt strejkade ungefär en miljon män och kvinnor.

SOLDATUPPROR

Efter fredsfördraget med Japan, vilket undertecknats sommaren 1905, hade armén utlovats en snabb demobilisering. Då myndigheterna saboterade detta löfte utbröt över hela imperiet myterier som ibland utvecklades till regelrätta fältslag.

Men även flottan gjorde myteri. Svartahavsflottan gjorde myteri i

juni och seglade iväg med pansarkryssaren Potemkin till de strejkande i Odessa. Slutligen lade Potemkin till i Rumänien. I oktober gjorde den balitiska flottan myteri och under oktoberstrejken behärskade matros- och soldater för en kort tid Sevastopol.

sig kom sovjeten alltmer i den politiska förgrunden. Dess betydelse växte för varje timme. Industriproletariatet var det första som samlades kring den. Järnvägsarbetarnas fackförening etablerade nära kontakter med den. Unionernas union (de liberala intellektuellas samman-

OKTOBERSTREJKEN

Den nationella kampanjen mot tsarismen började som en strejk för bättre villkor bland sättnarna i Moskva. Strejken spred sig till andra grupper, bl a bagarna. Då strejken började avta i Moskva startade Petersburgs sättnare en sympatistrejk.

I Moskva beslöt delegater från tryckerier, maskin-, tobaks- och möbelindustrin och andra branscher att bilda ett generallråd (sovjet) för Moskvas arbetare.

Den 9 oktober då strejkerna nästan slutat i hela landet, beslöt personalen på järnvägslinjerna runt Moskva att gå ut i strejk. Arbetarna på linjerna runt Petersburg formulerar samma dag det som kom att bli strejkens krav: 8-timmarsdag, medborgerliga fri- och rättigheter, amnesti och en konstituerande församling.

Strejken stoppade allt; industri-anläggningar, det ekonomiska livet, apotek, livsmedelsaffärer, domstolar, spårvagnar, restauranger... Även skolor och universitet slog igen. Intelligentsian anslöt sig till proletariatets strejk. Företagsledarna betalade t o m ut lönen medan strejken pågick, för även de ville få bort enväldet.

Fr o m den 10 oktober proklamerades politisk generalstrejk i stad efter stad. I några städer i söder reste de strejkande barrikader och beväpnade sig. I Charkov bildades en arbetarmilis. Dessa försök till väpnat motstånd slogs dock lätt ned.

SOVJETEN I PETERSBURG

Den 10 oktober bestämde sig mensjevikerna för att återskapa sovjeten. Dess första möte hölls den 13 i Tekniska Institutet med 30-40 delegater. Där bestämdes att man skulle uppmana huvudstadens proletariat att proklamera generalstrejk och välja delegater.

Det valdes en delegat per 500 arbetare. De mindre arbetsplatserna fick slå sig samman för att få en delegat. De unga fackföreningarna var också representerade.

Tryckeriarbetarna föreslog att man skulle bilda styrkor av beväpnade arbetare. Förslaget bifölls.

Vid sovjetens andra möte den 14 oktober fanns delegater från 40 industrianläggningar, 2 fabriker och 3 fackföreningar (tryckeriarbetarnas, affärsbiträdenas och kontoristernas).

slutning), som anslöt sig till strejken den 14 oktober, sag sig tvingad att ställa sig under sovjetens auktoritet nästan från början. Många strejkkommitteer - ingenjörernas, juristernas, de statsanställdas - anpassade sina aktioner efter sovjetens beslut. Genom att placera många självständiga organisationer under sin kontroll, enade sovjeten revolutionen runt sig själv." (Trotskij)

17 OKTOBER-MANIFESTET

Den 14 gav inrikesministern, Trepov, följande order till trupperna vad gällde "upprätthållandet av lag och ordning" i huvudstaden: "Inga lösa skott och spara inte på kulorna!" Redan dagen efter hade han emellertid ändrat sig för då yttrade han att "det har vuxit fram ett behov av att hålla möten hos folket" och ställde 3 kommunala hus till förfogande.

Ja, autokratin började ge efter. Armén gick inte att lita på och den europeiska börsen kräver ordning och konstitutionella garantier.

Den 17 oktober publicerade regeringen ett manifest från tsar Nikolaus. Häri lovade tsaren att bevilja folket medborgerliga rättigheter, utvidga rösträtten och att låta statsduman bifalla eller avslå varje ny lag tsaren föreslog.

Trepovs män saluterade manifestet med att skjuta demonstrerande arbetare. Sovjeten i sin tur misströdde tsaren och krävde amnesti, avskedande och bortdragande av polisen och skapandet av en folkmilis. Därför beslöt sovjeten att strejken skulle fortsätta. Luften hade emellertid gått ur den och den avbröts den 21 oktober kl. 12.

REAKTIONEN SLÅR TILLBAKA

Trepovs män organiserade förföljelser över hela Ryssland och stöttade de "svarta hundradena" (reaktionens organisation) på alla tänkbara sätt. De sköt mot arbetarmilis som försökte stoppa de svarta hundradena. Mellan 3.500 och 4000 personer mördades på detta sätt. Regeringen försökte nu med alla medel att avvärja milisen.

Fr o m den 26 oktober hade arbetare själva infört 8-timmarsdag. Arbets-

etsköparna vägrade emellertid att låta arbetet vara endast 8 timmar om dagen. De tvingade igenom kompromisser om 9-9 1/2 timma och startade en lockout. Arbetarna blev tvungna att

VEM VANN I BÅSTAD?

Den 15 november började post- och telegrafarbetarna att strejka eftersom de inte fick bilda någon fackförening. På morgonen den 23 kom telegram via järnvägens telegraf som meddelade att några arbetare i Kushka hotades av arkubusering samma natt p g a revolutionär propaganda. Sovjetens Exekutivkommitté och järnvägsarbetarnas fackförening ställde då ett ultimatum till regeringen: "Är inte dödsdomarna upphävida kl 20.00 går järnvägarna i strejk." Fem minuter över åtta kastade regeringen in handsken. Detta var revolutionens sista seger.

UPPRORET I MOSKVA

Den 6 december beslöt Sovjeten i Moskva att till nästa dag utlysa politisk generalstrejk, och att försöka förvandla denna till ett väpnat uppror. En järnvägsarbetarkonferens och en post- och telegrafarbetarkongress tog ett liknande beslut.

I armén hade då bildats en sovjet som sände delegater till arbetarnas sovjet. Det förekom även rykten om att armén i andra städer stod på folkets sida.

Arbetarna och myndigheterna krigade om inflytandet över armén. Överallt försökte arbetarna att få armén på sin sida. Samtidigt som de viktiga punkterna omgärdades av barrikader. Befolkningen förde ett gerillakrig mot de trupper myndigheterna satte in mot dem. Den 13-14 vägrade armén att slåss mot en fiende de inte kunde se, mittibland en fientlig befolkning. Den 16 anlände nya trupper och den 17 hade de krossat upproret.

Upproren i resten av landet slogs också ned eller dog ut.

LÄRDOMAR

Sovjeten bildades den 13 oktober och upplöstes den 3 december. I slutet av november var antalet delegater 562, inklusive 6 kvinnor. Dessa mäniskor representerade 147 fabriker, 34 verkstäder och 16 fackföreningar. Av delegaterna var 351 metallarbetare, 57 textilarbetare, 32 tryckerier eller pappersarbetare, 12 affärsanställda och 7 kontorsanställda eller arbetare inom läkemedelsindustrin. Exekutivkommittén bildades den 17 oktober och bestod av 22 delegater plus 6 socialdemokrater och 3 socialrevolutionärer.

Sovjeten organiserade de arbetande massorna, ledde de politiska strejkerna och demonstrationerna, beväpnade arbetarna och beskyddade befolkningen. Sovjetens principiella kampmedel var den politiska strejken. Genom dessa strejker vann sovjeten pressens frihet. Den organiserade gatupatruller för att garantera invånarnas säkerhet. I större eller mindre grad tog den posten och järnvägarna i sin hand. Den ingrep kraftfullt i dispyter mellan arbetare och kapitalister. Den gjorde ett försök att genomdriva 8-timmarsdag genom direkt revolutionärt tryck. Den paralyserade den auktoritära statens handlingskraft genom en upprorsstrejk. Slutligen introducerade sovjeten sin egen fria demokratiska

ordning i arbetarklassens liv.

Av de 820.000 "aktivt anställda" som 1897 fanns i Petersburg var 433.000 (53%) arbetare eller hemhjälp. Sovjeten var inte den officiella representanten för huvudstadens arbetarbefolkning. Den organiserade ungefär 200.000 arbetare, huvudsakligen fabriksarbetare, men dess direkta och indirekta inflytande var större. Viktiga delar av arbetarklassen, t ex byggnadsarbetare och utbildade arbetare stod utanför sovjeten.

Avslutningsvis vill vi peka på hur klart Arbetarnas Deputerades Råd förklarades begreppet proletariats diktatur: Genom arbetarklassens ekonomiska och sociala tyngd i samhället tvingas övriga klasser och skikt att lera sig med arbetarklassen och underordna sig den.

GL

källor: Leon Trotskij - 1905
Voline - The unknown revolution
David Floyd - 1905 års ryska revolution.....

Davis Cup-matchen mellan Sverige och Chile spelades trots allt. Gull-Björn och Bragd-Birger, det svenska kapitalets propagandapojkar, slog Fillol, Cornejo och de andra fascistiska rek-lampelarna.

Men själva matchen var en bisak, för alla utom tennisspelarna och några få blinda sportentusiaster. Det viktiga före och under matchen var protesterna mot militärjuntan i Chile, ansträngningarna att få matchen stoppad och över huvudtaget solidaritetsarbetet för det kämpande chilenska folket.

Aktionen "Stoppa matchen" fick stort utrymme i massmedia. Ingen tidning, TV- eller radiokanal med självaktning missade att dra till sig läsare/tittare/lyssnare med smaskiga reportage från demonstrationerna och förstulna gliringar mot Chilekommittén.

Vi har roat oss med att göra upp en ranglista över segrare och förlorare i "Striden i Båstad". Lite dragna över en kam blir en del, men i stort stämmer vår lista.

Segrare: CHILEKOMMITTÉN

och organisationerna som stödde den. Segern ligger främst i ansträngningarna att dra intresset från matchen, att sätta in den i ett större politiskt

perspektiv, och att medvetandegöra folk om att matchen var ett viktigt propagandistiskt inslag i fascistjuntans charmoftensiv. Att de borgerliga tidningarna vägrade ta upp denna syn kan bara lastas på deras stämpade verklighetssyn. Parollen "Stoppa matchen" var riktig. Hade matchen stoppats hade det betytt mycket som moraliskt stöd åt motståndsrörelsen i Chile. Demonstrationen i Båstad var en viktig del i arbetet att hindra propagandaspelet, men den var inte den enda. Chilekommittén och aktionsgruppen sökte påverka regeringen, tennisförbundet och andra att stoppa spelet. Detta lyckades inte, och ansvaret vilar tungt på Palme, Eve Malmqvist

och de andra som i praktiken blev fascismens medlöpare. Demonstrationen som den "sektaristiska" Chilekommittén stod bakom var tio gånger så stor som "folkrörelsernas" lilla promenad utan förpliktelser torsdagen innan matchen. Sossarnas försök att profitera på den

chileopinion som Chilekommittén och vänstern tålmodigt arbetat fram, blev en fullständig miss.

SNUTEN

och förtryckapparaten i övrigt, får också betraktas som segrare. 1300-tungt beväpnade snutar gjorde alla försök att fysiskt stoppa matchen omöjliga. Snutledningens psykologiska krigföring i form av hot om dödsoffer och blodspillan skrämde säkert också många till reaktionära

att den är kapabel att klara av och fysiskt bemästra den progressiva opinionen. Än så länge.

Förlorare: CHILEJUNTAN

lyckades visserligen få matchen genomförd med sina ordinarie spelare, men bara med hjälp av den svenska polisen. Den blev också tvingad att medge att det finns en opinion i Sverige

ledning i Båstad censurerade de chilenska flyktingarnas plakat genom att bryta sönder dem.

BORGARPRESSEN

med Expressen i spetsen spred under hela förberedelsearbetet och efter matchen starkt vinklade och ofta lögnaktiga uppgifter om Chilekommittén och aktionsgruppen. Botten nåddes då Expressen i en ledare efter matchen skrev att "nu kan det äntligen börja handla om Chile". Expressen, en tidning fullständigt utan moral har ställt sig uppgiften att konsekvent försöka smutska en ärlig, progressiv opinion. Chilekommittén har *alltid* sysslat med Chile, på ett seriöst och ärligt sätt. Expressen har *aldrig* gjort det.

SKP-MLK

supermakteoriernas okritiska förelare i Sverige, påstår att Chilejuntan är en legitim regering (Kina har ju diplomatiska och ekonomiska förbindelser med knektarna) och ansåg att matchen borde spelas. SKP har lyckats med konsstycket att (hitills) byta åsikt i frågan 5 gånger. Det bör påpekas, att de gånger de stödde chilekommittén gjorde de det endast av organisationsegoistiska skäl, för att "bryta trotskisternas och révisionisternas inflytande". MLK var mer konsekvent än sin tvilling SKP. Det gjorde hela tiden allt för att stödja fascistjuntan i Chile.

På sluttampen förlorade också VPK och Kfml(r), då de på ett högst sektaristiskt sätt ställde sig utanför den enhet som Chilekommittén skapat kring "Stoppa matchen - Bojkotta juntan", genom att bilda egna avdelningar i slutet av taget.

Hela stalinistgänget, plus VPK och FiB-kulturellt har också förlorat genom att visa upp sin naiva tillit till borgarstatens polis. Man kritiserade demonstrationsledningens beslut att rekommendera ordningsvakten att utrusta sig med fanor på kraftiga

som är solidarisk med kampen i Chile mot fascismen.

FOLKRÖRELSENA

Med sossarna i spetsen som kapitalt misslyckades med att stjåla föreställningen från Chilekommittén. Tage Erlander, den gamle provokatören från Vietnamdemonstrationerna på 60-talet, gjorde sig enbart löjlig med sitt snack om att "det är Chile det gäller, inte matchen". Naturligtvis var det det. Men när, om inte just vid matchen,

lyckas han stappla fram lite vagt stöd till den chilenska motståndsrörelsen. Att Chilekommittén i åratl inte gjort annat än spridit information om och uppmanat till stöd åt motståndet i Chile gör den självode statsministern allt för att dölja. Vi menar, att sossarnas försök att lägga under sig chilerörelsen endast syftar till att ta udden av den och göra den beroende av enskilda händelser. Vi har ett gott exempel på den livlösa och impotenta chileinsamlingen som SAP startade efter generalernas kupp i Chile. Vi såg

käppar, hjälmar och skydd mot tårgas. Det var naturligtvis helt riktigt av demonstrationsledningen, att med de hot som dagligen strömmade in, förbereda sig för att skydda demonstrationsdeltagarna mot attacker från vem det vara månne. Det är lätt för SKP och FiB att komma och snacka skit i efterhand, när man överhuvud inte velat ställa upp bakom aktionen! Eller som VPK-Skånska tala om "kupp av demonstrationsledningen" när VPK och (r) inte behagade skicka någon representant till något av demonstrationsledningens möten.

KAPITALISMEN I KRIS

OMPLACERINGAR PERMITTERINGAR AVSKEDANDEN

INTE SLUTET-BARA BÖRJAN...

Situationen för kapitalismen är allt annat än ljus. Detta är ett påstående som är giltigt såväl internationellt som nationellt. Omflyttningar-omplaceringar, permitteringar, fyra dagars arbetsvecka, avskedanden, mm drabbar alltfler arbetare i dom kapitalistiska länderna. Sverige inte undantaget. Nedanstående artikel är skriven av två revolutionära organisationer i England - *Workers' Voice* och *Revolutionary Perspectives*. Två organisationer med en politik liknande Förbundet Arbetarmakt:s i Sverige.

Naturligtvis är texten främst anpassad till situationen i England, men de frågeställningar den reser gäller i dom allra flesta fall också ett land som Sverige. Den text vi publicerar nedan är något förkortad och korrigerad i jämförelse med originalet (som utgavs i början av 1975).

FRÅN DETROIT TILL TURIN

Fran Detroit till Turin, från Linwood till Köln, från Köpenhamn till Göteborg. Överallt stagnation och galopperande inflation. Växande köer vid arbetslöshetskassorna, permitteringar och korttidsarbeten blir följden när den internationella kapitalismen går mot en världsomfattande kris, och miljoner arbetare utelämnas åt att leva på existensminimum på arbetslöshets- och socialbidrag.

Arbetare inom en stor sektor av industrin - t ex byggnads, textil, elektronik och konsumtionsindustrin - drabbas hart, och framförallt bilarbetarna. Bilindustrin har utvecklats till att bli drivkraften, "hornstenen", i de flesta västeuropeiska ekonomier. I USA har var fjärde bilarbetare antingen blivit tillfälligt eller permanent arbetslös. I Västtyskland är nu en miljon arbetare utan jobb och den allmänna arbetslöshetskassan bankrutt. I Italien har Fiat de senaste månaderna permitterat 55 000 arbetare, och situationen är liknande i andra delar av den italienska ekonomin. Den tradition bland den japanska industrins jättar, där hela familjen knyts upp till det enskilda före-

taget, och som till en början gav många arbete, tycks nu vara ett passerat stadium. I England har arbetare vid Aston Martin, Foden och Jensen, redan kvitterat ut arbetslöshetsunderstöd, och till dem ansluter sig nu tjänstemän från Ford och Chryslers. Andra industrier har redan infört tvådagarsvecka.

Vid bilfabrik efter bilfabrik fylls lagren av osålda bilar, trots de desperata säljarknepen av alla större tillverkare. Bilarbetare över hela världen vet att nyheten om ytterligare avskedanden inte är långt borta. För att understryka detta faktum spår en rapport från Economic Research Department vid företaget Eurofinans i Paris en ytterligare nerskärning i den brittiska bilindustrin med 25- 30 000 arbetare under 1975. För Tyskland är motsvarande

siffror angivna till 35-40 000, för Frankrike 20-40 000, för Italien 25-30 000. Detta innebär en nedskärning av arbetsstyrkan med ca 14% hos de ledande europeiska bilföretagen, och då har vi inte räknat in de som arbetar med legoarbeten och komponenter till bilindustrin; stål-, glas- och gunnmiarbetare, mm.

Kapitalisternas angrepp på arbetsstyrkornas storlek (som förespåddes ovan) är det enda sättet som kapitalisterna *temporärt* kan "lösa krisen" på. Ingen kapitalist vågar idag spekulera i en (kapitalistisk) lösning på krisen - för det finns ingen! Vi lever i en period där kapitalismen genomgår ständiga - allt längre och djupare - kriser. Nedskärning av arbetsstyrkan förvärrar bara situationen. Den enes lön är den andres avsättningsmarknad. Kapitalets centrala problem, grunden till krisen, är profitkvotens fall. Ju mer kapitalet investerar och rationaliserar produktionsprocessen, desto mer minskar "arbetsinnehållet" i varje vara. Det minskar i det långa loppet vinsten i relation till det investerade kapitalet. Alla de som tror sig veta bäst, som tror på hårdare arbete, fler rationaliseringar(och därigenom göra folk arbetslösa) och att göra bolagen mer effektiva, hjälper i själva verket till att fördjupa krisen!

Kapitalismens enda väg ut ur krisen är ett handelskrig, som bara kan leda till ett nytt inomimperialistiskt världskrig.

I denna period av ständiga kriser har *den kapitalistiska staten* tvingats träda in för att *rädda den kapitalistiska ekonomin*. Förutom den av staten garanterade inflationen hade inte kapitalismen kunnat fortsätta att fungera utan allvarligare kriser. Nu upptäcker man att dessa "lösningar" inte längre fungerar som de en gång gjorde, och nu förutser man en allt större depression. Alla omsorgsfullt odlade *illusioner* om "ekonomiska mirakel" och "du har aldrig haft det så bra" tillhör nu det förflutna.

Samtidigt tappar reformismen/socialdemokratien masken och uppvisar samma stela ansikte som på 20- och 30-talet. All den taktik som arbetarklassen använde i lönekampen under 50- och 60-talet har snabbt förlorat central betydelse. Tillspetsat uttryckt är det möjligt att nå vilken löneökningnivå som helst, bara för att se den försvinna på grund av inflationen. Det är denna kombination av stigande priser och arbetslöshet som aldrig har funnits tidigare(i denna omfattning), som har gjort de flesta ekonomiska "experter" oroliga.

FACKETS ROLL

För att försöka hindra oss från att sluta oss samman som en klass - för att bekämpa kapitalisternas anfall - försöker den härskande klassen och dess underhuggare att avleda oss från en frontalkonfrontation, orsakad av deras permitteringar och avskedanden.

Fackföreningarna och reformisterna återfinns i främsta ledet när det gäller att resa krav på en "ny" kapitalism. Inte på arbetarnas lösning på kapitalets kris -*krossandet av kapitalismen*. Fackföreningarna inom de olika bilindustrierna är för bevarandet av *deras* kapitalisters profit. Den mest avslöjande attacken från fackföreningarna inom de olika industrierna är att försvara den "nationella ekonomin", och "hålla ute" konkurrenterna. Som om detta skulle *lösa* de problem kapitalismen står inför!?!

Titta på Västtyskland och Japan. De är två länder som varit framgångsrika i internationell konkurrens - *och ändå drabbas*. Även om kapitalisterna kan sälja sina produkter löser inte detta deras problem.

Fackföreningarnas objektiva roll har blivit att begränsa all "kamp" till avdelningen, fabriken, industrin och slutligen - om inget annat hjälper - det egna landet. De måste dämma upp vår kamp just för att arbetarklassens enda lösning är socialism, vilket betyder avskaffandet av löneslaveriet och kapitalismens "marknader", etc. Och under socialismen har fackföreningarna ingen roll att spela!

Fackföreningarna har succesivt ombildats till kapitalismens sista försvarsposter, och genom att inse detta förstår vi hur vi skall förverkliga våra intressen som en klass i kamp mot kapitalismen och all annan exploatering.

KAMPEN MÅSTE VARA INTERNATIONELL

En förkrossande majoritet av de organisationer som ursprungligen byggts upp för och av arbetarklassen - partier och fackföreningar - har idag antingen "uppslukats" av den härskande klassen, eller själva "fogat" sig.

De socialdemokratiska partiernas snabba stöd och engagemang i det första världskriget är det första synliga tecknet på denna process. Eftersom de - fackföreningarna och de reformistiska/vänsterreformistiska partierna - inte kan vara till nytta för arbetarklassen, utan i själva verket är ob-

jektiva vapen i händerna på den härskande klassen, måste vi *i handling* bryta med dessa "arbetarorganisationer".

Enligt vår uppfattning står och faller dessa organisationer med den härskande klassen. Eftersom ingen annan kommer att organisera och förena oss arbetare är det hög tid att *vi gör det själva*. Alltför länge har vi accepterat den splittring som kapitalisterna och deras underhuggare har påtvingat oss. Alltför länge har de lyckats med sina avskedanden, permitteringar, höjningar av arbetstakten, mm genom att spela ut en arbetargrupp mot en annan. Hur många gånger har dom inte lyckats med sina avskedanden, permitteringar, takthöjningar osv genom att göra hänvisningar typ "det gäller bara ett par hundra man"? De som får behålla jobbet suckar av lättnad, för tillfället drabbas inte dom. Hur länge tror du det dröjer innan det är du som står på kö att sparkas, permitteras, omplaceras, osv? Och när detta väl inträffar - ja då har möjligheterna att kämpa emot försämrats avsevärt.

Vi ska inte vänta, inte vänta tills att vi är utan arbete, eftersom vi då kommer att vara splittrade och isolerade. Vi måste ta upp kampen redan nu - när vi ännu är på fabrikerna, och har arbete!

Inne på fabrikerna och arbetsplatserna har vi allttjämt ett försprång till arbetarköparna genom vår kollektiva kraft och vårt kollektiva handlande. Men bara själva fabriken/arbetsplatsen där vi jobbar förser oss inte med något varaktigt och offensivt slagfält för vår kamp mot kapitalet. Förr eller senare måste kampen föras i väsentligt bredare skala. Mot kapitalismen som system, och alla de krafter och organisationer som värnar om kapitalismens fortbestånd.

Resultatet av att inskränka kampen till den enskilda arbetsplatsen betyder på sikt detsamma som att bidra till förvaltandet av sin egen utsugning. När man konfronteras med en fabriksnedläggelse, permitteringar, avskedanden, omplaceringar osv är det nödvändigt att inse, att kapitalismen inom det kapitalistiska systemet måste angripas i rötterna av *hela* arbetarklassen.

Arbetare i kamp kan inte lita till de reformistiska/vänsterreformistiska partierna, fackföreningarna och andra inomkapitalistiska organisationer. Bara arbetarnas egna, självständigt uppbyggda demokratiska församlingar - typ strejkkommittéer, arbetsplatskommittéer - och på sikt fabriks- och ockupationskommittéer - kan föra kampen vidare till allt mer avancerade och avgörande nivåer. Men inte ens dessa organisationsformer är tillräckliga. Vår kamp måste "församhalligas" - och föras på alla avsnitt av vårt liv. I bostadsghettona där vi bor, i butikerna där vi handlar, på den "fritid" kapitalisterna varit så godhjärtade att ge oss osv.

Först då kan dom första stegen mot det nya, klasslösa samhället börja tas.

Från den lokala avtalsrörelsen: MUNKSJÖ, JÖNKÖPING

"ALLA MASK NER STOPPADES AV FÖRETAGSLEJNINGEN NÄR DE FICK NYS OM VÅR PLANERADE STORMÖTE. SÅ FÖRSÖKES MAN TA UDDEN AV VÅR AKTION."

Det berättar några kamrater för ARBETARMÅKT. Händelserna utspelades på en av Jönköpings större arbetsplatser; Munksjö's pappersbruk. Om kampen på bruket, redogör i denna artikel några kamrater på bruket.

Företaget har ca 800 arbetare anställda och produktionen är inriktad på specialpapper och olika hygienprodukter.

Fast det nu gått nästan 8 månader sedan avtalet gick ut, har ännu inget nytt slutit. Facket gick ut "hårt" och krävde fyra kr/tim. Strax därefter gjorde man en undersökning bland arbetarna om deras inställning till kravet. 370 svarade. 364 stödde kravet medan bara sex gick emot.

Detta var en typisk avledningsmanöver från facket. Att det stämmer visade sig bara någon vecka efter rundfrågningen då fackets förhandlingsdelegation sänkte budet till 2:60 utan att få ett enda dugg i gengäld! Men det fick man bakläxa på när vi hade stormöte (arrangerat av Maskinklubben). Stormötet krävde att facket skulle återgå till utgångsbudet.

Efter den sista semesterperioden, i början av september, har stämningen på bruket blivit allt hätskare mot företagets agerande vid förhandlingarna. De började med att erbjuda det centrala avtalet och inget mer. Efter ett par förhandlingsomgångar gjorde de ett storstilat erbjudande. Vi är beredda att förhandla om 20 öre, sa de. Detta bud är ett direkt hån mot arbetarna, vars löner hela tiden urholkats av inflationen och ständiga mat- och hyreshöjningar.

Som svar på företagets bud (och till viss del för att lugna arbetarna) gick Maskinklubben (ej att förväxla med avdelningen) ut och kallade till stormöte. Som ett försök att trycka på företaget beslutades att arbetet skulle avbrytas under mötets gång, så att alla kunde vara med.

Det sattes upp anslag om stormötet över hela fabriken. Överallt snackades det om hur vi skulle agera, t ex om en strejk skulle ha några verkningar på bolaget, nu när nästan hälften av maskinerna står stilla (p g a "dålig orderingång" enligt företaget). Företagsledningen fick snabbt nys om att det "rörde sig på golvet", och under förmiddagsskiftet fick vi veta, att hela driften skulle stoppas kl 14! Så skulle man försöka ta udden av vår aktion.

Stormötet, som hölls på kvällen, samlade ett par hundra arbetare och många röster höjdes om att "nu är det dags att visa vad vi går för". Ledningen för maskinklubben försökte hela tiden avvärja några direkta åtgärder och lyckades också. Mötets enda resultat blev att utse tre personer med uppgift att författa en "skarp" skrivelse till företagets VD och förhandlingsdelegationen, och att utlysa ett nytt stormöte om två veckor.

Samma dag som vi skulle gå på detta möte, fick vi läsa i Aftonbladet om företagets nya bud.

Det var ett snabbt utarbetat månadslönesförslag, som för vissa var rena lönesänkingsbudet. En del skulle inte ens nå upp till det centrala avtalet, och i vissa extrema fall skulle budet betyda att de skulle få betala tillbaka pengar till företaget. Det rörde sig om upp till 1800 kr! Även om vi inte är motståndare till månadslön, kan vi naturligtvis inte acceptera sänkt lön. Därför röstade vi med total majoritet ned företagets bud. Utöver månadslönesbudet ville man ta bort alla förmåner och även bilda ännu en lönegrad, grupp 7.

Mot företagets bud presenterade facket ett bud som skulle ge oss 2:50/tim + 50 öre för de som varit anställda mer än fem år. Man hade alltså vägrat att följa förra stormötets beslut om återgång till utgångsbudet på 4:-! Efter det att flera arbetare opponerat sig mot denna odemokratiska handling gick man till beslut. Det visade sig då att även fackets bud föll. Därefter upplöstes mötet snabbt och många militanta arbetare vrider nog nu sina händer i förtvivlan och vrede för att man inte fortsatte mötet utanför avdelningens ramor och beslutade om åtgärder.

Eftersom driften på bruket är kontinuerlig är det mycket svårt att samla alla arbetare på en gång, och naturligtvis skulle tillfället utnyttjats.

Som en liten kuriositet i sammanhanget kan nämnas det telegram från företaget, som droppade in under mötets

gång. Man krävde att alla arbetare skulle återgå och att man betraktade aktionen som "vild strejk". När fackordföranden, Lagerström, läste upp telegrammet fylldes salen av burop och visslingar. Lagerström uppmanade i egenskap av fackets ordförande "till omedelbar återgång". Inte en gubbe reste sig.

MUNKSJÖARBETAREN

Dagen efter fylldes lokaltidningarna av feta svarta rubriker: "Vild strejk på Munksjö". Och där står vi idag, utan avtal och utan vetskap om nästa förhandlingsmöte.

SVÄRIGHETER I KAMPEN

Fastän en kampsituation börjar utvecklas så saknas inte problem. Ett av de svåraste är uppsplittringen, dels p g a skiftgången, dels p g a olika arbetsuppgifter. Under nästan hela Munksjö's existens har det rått ett svalt intresse för samordning

Det andra problemet är att det inte existerar någon självständig organiserad vid sidan av facket, som skulle kunna driva på kampen, ta initiativ till stormöten, gå runt med listor, osv. Visst finns det enskilda militanter och det ges också sporadiskt ut en arbetsplatstidning - Munksjöarbetaren. Vad som saknas är kontinuiteten och sammansvetsningen av revolutionärer och andra militanta arbetare. Vidare måste lönekampen politiseras och nya kampavsnitt attackeras. Om det lyckas, och det finns vissa goda förutsättningar, får vi säkert anledning att återkomma.

Arbetarmaktare på Munksjö

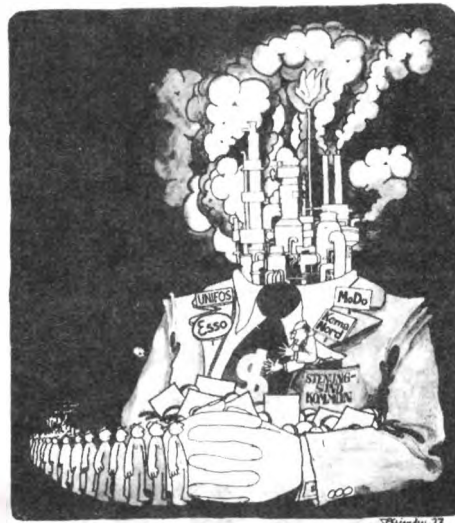
HÅLL NATUREN REN SOPA UNDAN KAPITALISMEN

Debatten om den kapitalistiska samhällsutvecklingen fick ett starkt uppsving under våren 1975. Striden stod om byggandet av kärnkraftverk. Miljörörelsen försökte skapa en opinion mot beslutet om utbyggnad och påverka riksdagsmännen att rösta nej till förslaget. Olika demonstrationer och aktioner gjordes. Men beslutet om kärnkraftsutbyggnad drevs igenom. Debatten i tidningarna tystnade. Många kanske frågar sig vad som har hänt sedan. Har luften gått ur miljörörelsen? Vad sysslar den med egentligen?

Många lärdomar drogs säkert även av ickesocialister under kampen mot utbyggnaden av kärnkraftverk. Beslutet om utbyggnad fattades trots att det var en mycket kraftig opinion emot den, även inom socialdemokratiska partiet. Den verkan opinionen hade var att den tvingade fram ett mer komplicerat och taktiskt spel från regeringens sida för att utan valförluster kunna driva igenom beslutet ändå. Varför var det då så viktigt att beslutet om en kärnkraftsutbyggnad drevs igenom? Går det inte att klara sig på den energi som finns? Svaret på frågan måste sökas i de lagar som styr den kapitalistiska utvecklingen. Visst skulle vi kunna klara oss idag på den energi som omvandlas utan att behöva sitta i jordgrottor och frysa. Men det är inte i omtanke om oss som kärnkraften byggs ut. Det är storfinansens behov att hitta bra investeringsobjekt för sitt kapital det rör sig om. Det gäller för storföretagen att hänga med internationellt i den tekniska utvecklingen och bevara nya marknader där det går att investera kapital med bra förräntning. Vad som sedan produceras är inte så viktigt. Denna utveckling stöder staten genom att gå in med riskvälligt kapital till storföretagen och acceptera rollen som storfinansens marknadsförare utomlands.

Genom Sveriges ökade beroende av export har statens och storföretagens intressen alltmer sammanfallit. Varje

nya marknader. En kamp mot kärnkraften blir därför en kamp mot de lagar som obönhörligt tvingar fram en utveckling och som nonchalerar människan och na-

turen - kapitalismen. Det blir en kamp för ett samhälle som styrs av lagar som tillgodoser människans behov genom en produktion i balans med naturen. Det är vi själva som måste skapa denna förändring. Inga andra kommer att göra det åt oss. Vi kan inte lita till riksdagen- naturvårdsverket och hela raden av institutioner som finns idag vilkas strävanden är att värna om det bestående. Vi måste organisera oss för att göra något, inte för att titta på medan andra låtsas göra något.

Vad är då miljörörelsen? Miljörörelsen och Björn Gillberg är något som tidningar kopplat ihop sedan en lång tid tillbaka. Men miljörörelsen är inte Björn Gillberg som tvättar skjortor i gräddpulver eller densamma som i Davids skepnad kämpar mot Jätten Goliat, den maktgalna Valfrid Pålsson i naturvårdsverket. Miljörörelsen representerar en mängd organisationer och riktningar. Många jobbar med lokala miljöfrågor, andra har organiserats i kampen mot kärnkraft. Det finns också grupper som

vill föra en miljökamp som t ex Alternativt Samhälle och Natur och Samhälle.

På senare tid har det också uppstått grupper som är inriktade på arbetsmiljön på olika arbetsplatser. Många miljögruppsgrupper är organiserade i miljögruppernas riksorganisation - MIGRI, där Björn Gillberg är ordförande.

Inom miljörörelsen har allt fler utvecklats från att se miljöförstörelsen som en isolerad företeelse i samhället till att också se orsakerna i den. Detta ledde fram till krav på en ideologisk debatt vid MIGRI:s senaste årsmöte. Det fanns också ett mycket starkt missnöje med att organisationen fungerade så starkt byråkratiskt - centralistiskt. Gillberg angrep mycket hårt kritiker och fastslog att miljörörelsen skulle hållas inom reformismens ramor. Alla som inte tyckte det var Vänsterextremister som inte hade den minsta känsla för demokratis värden och spelregler.

Den linje som Gillberg så ivrigt kämpar för kommer inte att stoppa miljöförstörelsen. Den kommer bara att bli en kamp mot väderkvarnar. Gillberg kommer att framstå som den store kämpen som inför en passiv åskådarskara utkämpar sin strid mot byråkrater som har svikit sina ideal. Det är inte en sådan rörelse som vi är betjänta av. Miljökampen för att inte bli isolerad från arbetarkampen utan måste bli en del av den. Det är inte någon självutnämnd ledares dialog med maktbärarna som kommer att stoppa miljöförstörelsen utan det är den breda organisationen av människor. Kampen mot kärnkraft, energislöseri, dålig arbetsmiljö, kemiska bekämpningsmedel inom skogs- och jordbruk och hälsovådliga tillsatser i livsmedel är en mycket viktig del i kampen för socialismen. Den kapitalistiska utvecklingen hotar inte bara förutsättningarna för sin egen existens utan också själva grundpelarna i det socialistiska samhället - Människan och Naturen.

STÖD KAMPEN MOT FRANCOFASCISMEN

...men hur ska solidaritetsarbetet organiseras i Sverige. Sedan många år tillbaks har det existerat olika solidaritetskommittéer, huvudsakligen med exilspanjorer som aktiva. Det finns också de Spanien-frivilligas kamratföreningar. På senare tid har flera nya solidaritetskommittéer bildats, såsom "España Antifascista", Svenska Antifascistiska Spanienkommittén och Aktionsgruppen "Upphäv dödsdomarna i Spanien".

Lördagen den 11/10 hände det som förr eller senare måste hända i detta läge. Två demonstrationer sammankallades på samma ort, Stockholm, vi ungefär samma tidpunkt.

Att det existerar olika solidaritetskommittéer beror dels på rent geografiska förhållanden; kommittéer uppstår oberoende av varandra på olika orter. Men det beror främst på grundläggande politiska skiljelinjer organisationer emellan.

Det finns olika uppfattningar om hur man bygger den mest effektiva solidaritetsrörelsen. Det finns de som anser att fronten ska grundas på en maximiplattform - och att alla analyser som går utöver fronten är otillåtna i, t ex, demonstrationer. Å andra sidan finns de, och däribland Förbundet Arbetarmakt, som hävdar att fronten ska byggas kring en minimiplattform, med rätt till tendensfrihet. Detta senare innebär att varje organisation utöver frontens plattform har rätt att föra fram sina egna paroller och analyser, om de inte strider mot plattformen. Detta är den politik som garanterar att det inte endast är den starkaste organisationens politik som förs fram i fronten, den möjliggör istället en bred enhet mellan alla de organisationer som kan enas kring ett konkret krav som att Krossa Francofascismen. Denna senare politik, har med framgång tillämpats av Chilekommittén, senast i Bästad, samt i Antikärnkraftsarbetet i Stockholm i våras.

Den andra grundläggande politiska motsättningen i spanienarbetet, är olika uppfattningar om vad som måste vara motståndskampens mål: ett borgerligt demokratiskt Spanien - eller ett socialistiskt. Medlen härför är klassarbete i folkfronten eller arbetarklassens kamp för socialism genom egna klassorgan - arbetarråd och arbetarmilis.

Med denna grundläggande syn på kampen mot Franco-fascismen är det klart att solidaritetsarbetet måste läggas upp på principiellt samma sätt som Chilearbetet organiserats. Chilekommittén med dess tendens och fraktionsrätt, med dess demokratiska diskussioner och breda bas är ett föredöme för hur solidaritetsarbete ska bedrivas.

Illegal demonstration i Spanien för frihet åt politiska fångar och för arbetarkommissionerna.

KROSSA FASCISMEN!

...är en paroll som vi ofta stött på den senaste tiden. Men vad är det för kamp mot Franco som förs i Spanien och vilka organisationer organiserar kampen? Det ska ve helt kort söka ge svar på.

I dagstidningarna har vi läst om attacker mot polisen och "Guardia Civil", en halvmilitär polisstyrka. Det är dock inte den väpnade kampen som är den viktigaste. I flera år har strejker organiserats, politiska och fackliga organisationer byggts upp för att föra ut en antifascistisk propaganda; vänstern förbereder sig för den sista striden mot fascismen, genom att gradvis trappa upp kampen, förbereda arbetarklassen och folket på den kommande konfrontationen.

Den mest inflytelserika organisationen härvid är det *Spanska kommunistpartiet, PCE*. Det beräknas ha 25-30 000 organiserade. PCE står för en traditionell folkfrontspolitik, brukar betecknas som "liberalt" i förhållande till Moskva, till skillnad från t ex PCP i Portugal som är betydligt mer "stalinistiskt".

Det är också PCE som initierat den

s k *Demokratiska Juntan*, ett försök att bilda en folkfront mellan alla antifascistiska krafter. Hittills har man i stort endast lyckats få med sig ett vänstersocialdemokratiskt parti, enskilda liberaler och borgare, förutom arbetarkommissionerna.

Arbetarkommissionerna är ett slags illegala fackföreningar, dess representanter väljs i hemlighet på industrierna. Det är oftast PCE som ligger bakom, initierar, arbetarkommissionerna, men på allt fler industrier vinner "extremvännstern" inflytande över enskilda arbetarkommissioner. Förutom kommissionerna, finns en annan större facklig organisation, UGT, den gamla socialistiska fackföreningsrörelsen. En större motsättning mellan UGT och arbetarkommissionerna är inställningen till de officiella, korporativa, "fackföreningarna", där såväl arbetarrepresentanter som företrädare för företagsledningen ingår. PCE har uppmanat arbetarna att rösta in arbetarkommissionernas representanter i de fascistiska fackföreningarna, vilket skedde på ett flertal industrier i det senaste valet.

UGT, och *Socialistpartiet*, som är det parti som stöder UGT, uppmanade i stället till bojkott av valen till de fascistiskt styrda fackföreningarna.

Socialistpartiet, som själv säger sig ha ca 6000 medlemmar, är ett broderparti till Soares socialister i Portugal. Socialisterna har också medverkat till bildandet av en folkfront, den sk "Plattformen", där bl a delar av det borgerliga Kristligt-Demokratiska Partiet ingår.

De borgare och personer från mellanskikten som inte finns inom kommunist- eller socialistpartiet, men ändå motsätter sig Franco, finner man ofta hos de *Kristliga demokraterna*. De är uppdelade på åtminstone fem fraktioner; tre regionala, samt en konservativ fraktion och en mera liberal "vänsterfraktion".

För närvarande pågår försök att ena "Plattformen" och "Demokratiska Juntan" kring kravet på terroristlagens avskaffande.

FRAP (revolutionära antifascistiska patriotiska fronten) varifrån de flesta av de militanter som nyligen mördades kommer, är det maoistiska partiet PCE(ml):s folkfront. I denna front finns dock inte många fler än maoisterna själva. Genom sin militans och militanta aktioner har man dock gjort sig kända, och vunnit visst förtroende.

ETA, den baskiska frihetsrörelsen, är kanske den mest kända motståndsansorganisationen. Den har som målsättning ett fritt och socialistiskt Baskien och har ett mycket utbrett stöd från befolkningen.

Den andra mer betydande separatist-rörelsen finns i provinsen Katalonien

- *Katalanska befrielse-rörelsen*.

De provinsiella och separatistiska (frigörelse från den spanska dominansen) strävandena, har lett till att så gott som samtliga antifascistiska organisationerna också är för en federativ Spansk republik.

Förutom de nu nämnda organisationerna, finns det naturligtvis en rad mindre organisationer, närmare 100 stycken. Alla den europeiska vänsterns olika tendenser finns representerade, med flera olika trotskistiska och maoistiska organisationer. Bedöma styrkan hos dessa låter sig svårli-gen göras, det är först när Franco-diktaturen har störtats som man kan se vilka politiska tendenser som kommer att bli dominerande.

TOTAL BOJKOTT AV SPANIEN!

ARBETARPRESS ERBJUDER:

- nr 1 - Klasskamp i Polen 4:-
- nr 2 - Maurice Brinton/Auktoritär uppfostran, sexuellit förtryck och politikens irrationalitet 4:-
- nr 3 - Anton Pannekoek/Lenin som filosof 8:-
- nr 4 - Politisk plattform för Förbundet Arbetarmakt 2:-
- nr 5 - Paul Cardan/Socialismens innebörd 2:-
- nr 6 - Rossana Rossanda/Klass och parti 1:-
- nr 7 - Martin Glaberman/Mao som dialektiker 2:-
- nr 8 - Rosa Luxemburg/Marxism kontra leninism 2:-
- nr 9 - ARBETARMAKT - artiklar och ledare ur tidningen Arbetarmakt 1972-73 5:-
- nr 10- Heiman Gorter/Uppet brev till kamrat Lenin. Ett svar på "Radikalismen-kommunismens barnsjukdom" 7:-
- nr 11- ARBETARRADEN - de proletära maktorganen 4:-

Beställes från: ARBETARPRESS, Box 31 134,

PORTUGALMÖTEN

Förbundet Arbetarmakt anordnar möten om den portugisiska revolutionen med tal och bildband.

Söndagen den 19 oktober i Jönköping. Kl. 14.00 på Bokcafé Arbetarmakt, Fornkullegatan 7.

Lördagen den 29 november i Göteborg. Tid och plats meddelas lokalt.

FAMILJEMÖTEN

Förbundet Arbetarmakt anordnar möten kring RADSMÅKT 6/7 och teman som ARBETE ÅT ALLA - 6 TIMMARS ARBETSDAG, BARNUPPFOSTRAN, HUSOCKUPATIONER - KOLLEKTIVA BOENDEFORMER.

Lördagen den 15 november i Jönköping och Göteborg. Tid och plats meddelas lokalt.

(s)olidaritet ?

De senaste veckorna har det mesta av det utrikespolitiska intresset helt naturligt koncentrerat sig till Spanien. Avrättningarna av de fem antifascisterna har väckt en minst sagt berättigad vrede hos stora delar av det svenska folket.

Opinionen mot Franco-fascismen har i Sverige och övriga västeuropeiska länder en god jordmån att arbeta i. Ären av kamp - och solidaritetsarbete - mot Franco-fascismen berörde stora delar av den europeiska arbetarklassen under trettitalets andra hälft. Men dagens stora protester i de etablerade organisationerna och "rörelserna" är inte enbart den positiva och löftesrika proteststorm som man vid en första reflektion förnimmer. Det är snarare kontrasten till femtio- och sextiotalets stiltje, eller snarare motvind i Spanienfrågan som gör denna 1975 års Spanien-höststorm så märkbar.

ordnat med moraliskt, propagandistiskt och ekonomiskt stöd till Franco-fascismen. Idag, hyllas RESO av (s) som "progressivt" när man (tillfälligt?) upphör med att arrangera resor till Spanien. Lika progressiv som den som (tillfälligt) slutar att slå sin fru och som anses vara en föregångare på familjepolitikens område.

Idag talar Palme om fascisterna som "satans mördare". Igår, dvs under den senare delen av sextiotalet, tillät samma regering att mördarna försågs med svenska vapen.

Att socialdemokraterna är helt ovana att agera som antifascister i Spanienfrågan, visade sig bl a på partikongressen, där man framme på podiet hade Francofascismens fana istället för republikens.

För verkliga antifascister har det varit en självklar sak sen 1939 att man inte reser till Spanien, och att man inte köper spanska varor. Men vi hälsar med tillfredsställelse socialdemokraternas uttalande om att de inte ska reser till Spanien, och att de inte ska köpa spanska varor. Men vi hälsar också på att de inte ska köpa spanska varor.